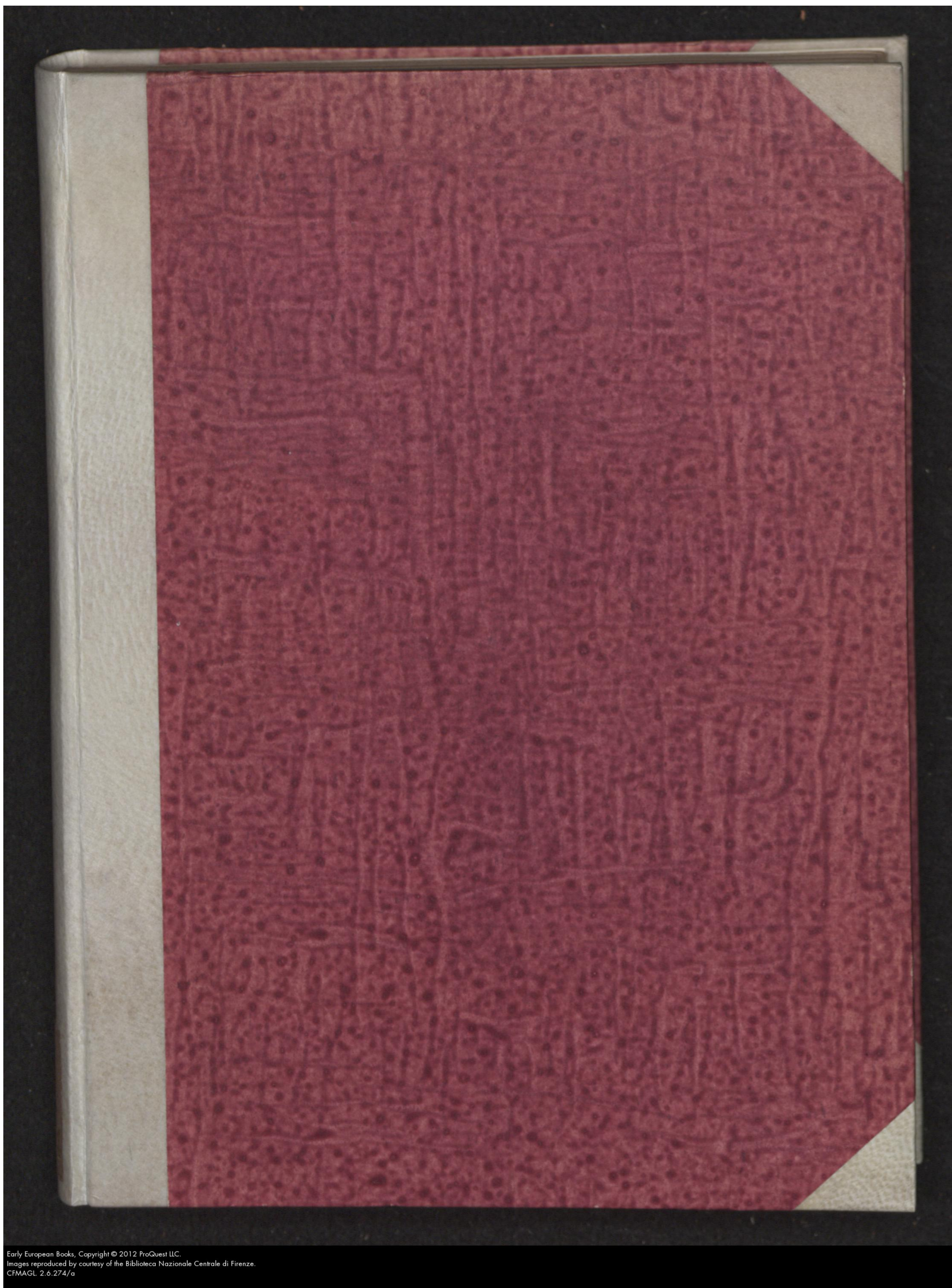
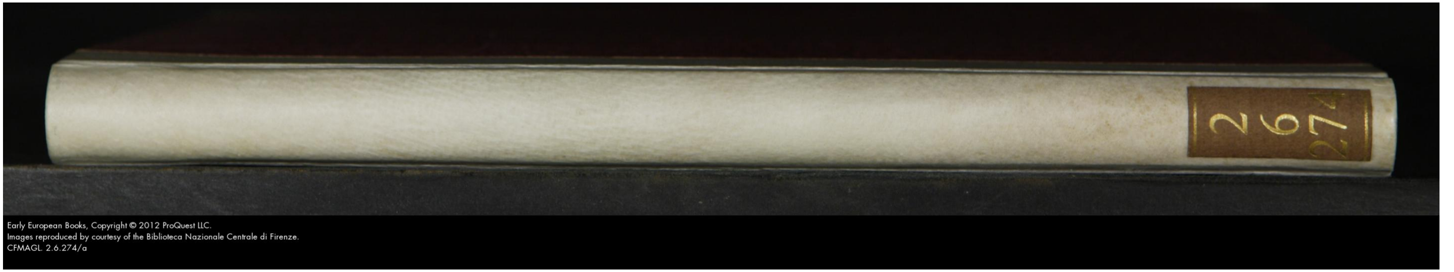

2
6
274

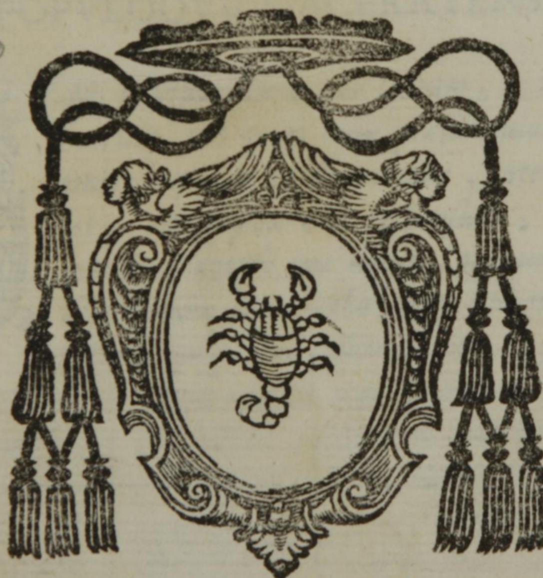

SYNODVS DIOECESANA MACERATENSIS

Habita Anno Domini 1651.

MACERATÆ,

Ex Typographia Augustini Grisei. MDCLI.

Impressoris Episcopalis.

PAPIRIVS
DE SILVESTRIS
DEI, ET APOST. SEDIS GRATIA
EPISCOPVS MACERATÆ,
CLERO, POPVLOQVE MACERATENSI.

VM Christus Dominus iterum, ac tertiò, Petrum suo gregi mox præficiendum de amore, quo se prosequeretur, interrogasset, ad triplex eius responsum, triplici mandato apertè nos docuit, omnem in se dilectionem non verbo, neque lingua, sed assidua gregis sui sollicitudine, atque custodia concludi. Id nobis altiùs insedit animo, iam tum, cùm primùm diuina miseratio nos posuit regere hanc Ecclesiam: ac propterea, quod infirmitatis nostræ fuisset, nullum aut laborem subterfugere, aut diligentiam præterire, nihilque subtrahere vtilium statuimus, quo minus annunciaremus omne consilium Dei Vobis; vt vniuersi nostri gregis incolumitati sedulò prospectum foret. Id ipsum nos compulit, vt Synodales hasce Constitutiones ederemus, quibus omnis, si quæ aut tabes, aut macula in gregem Domini irrepsisset, salutari purgaretur medicamento. Eiusmodi enim est figmentum nostrum, vt cum puluis simus, de mundano puluere corda sordescere,

mores

mores corrumpi, aggrauari animam quotidie contingat. Non vt confundamus vos hæc præmittimus, sed vti filios carissimos, monemus in Domino, atque obtestamur, vt quæ paterna erga vos cura, zelo, & charitate, ad Omnipotentis Dei laudem, & vestram salutem decreuimus, eadem pari attentione, studio, ac pietate legatis, amplectamini, & obseruetis. Vestrum siquidem bonum spectant, quod solum nobis animo, oculisque obuersatur: eo quod habeamus vos in corde, ac velimus vos omnes gaudij nostri socios esse, atque auctores. Idcirco quamuis summus animarum nostrarum Episcopus, Pastores sui gregis vi quoque per Ecclesiasticas Censuras alligandi contumaces armauerit; ea tamen minimùm, quàm potuimus, vti deliberauimus, ne duriùs agamus, secundùm potestatem, quam Dominus dedit nobis in ædificationem, & non in destructionem; haud etiam ignari, naturam humanam facilius duci, quam trahi. Valete, memores propositi vestri, amoris nostri.

S Y-

SYNOPSIS

SYNODALES Constitutiones, quæ solùm Dei cultũ, perfectam Cleri formam, Locorum Piorũ incolumitatem, denique animarum Salutem spectando sunt editæ, non commodiùs in publicam venire lucem est visum, quàm si quadripartito titulo finis institutionis innotesceret.

TITVLVS PRIMVS de Cultu Dei, & Sanctorum.

TITVLVS SECVNDVS de Personis Ecclesiasticis.

TITVLVS TERTIVS de Locis Pijs.

TITVLVS QVARTVS de Animarum Cura, & Salute.

S. IVLIANVS

PATRONVS
CIVITATIS MACERAT.

TITVLVS PRIMVS

De Cultu Dei, & Sanctorum.

CAPVT PRIMVM

De Fide Catholica, eiusque professione.

1
VM sine fide impossibile sit placere Deo, & quod inde consequens est, nulla supersit spes salutis, omnis in primis cura adhibenda est, vt ea illibata seruetur, prout à S. Catholica Romana Eccl. nobis est tradita.

2 Omnes animarum curatores diligenter inquirant, an quis vel verbis, vel factis parum sanæ fidei signa pręstiterit: Deprehensos vel ad nos, vel ad Vicarium nostrum Generalem, aut ad Sanctæ Fidei Inquisitores deferant. Haec autem cura adhibenda praesertim est erga recens conuersos ad Fidem; erga circumuagos, & erraticos, aut è locis de Fide suspectis aduectos. Inquirendum in hæreticos.

3 Si fortè acciderit, Hęreticum quempiam in nostram Diœcesim aduentare, sub Anathematis pœna mandamus omnibus, quibus talem esse constiterit, vt nobis denun- Hæretici deferendi.

 cient;

cient; vel si id per se præstare non poterint, Vicario Generali, aut Foraneis notum id faciant.

Populus admonẽdus de rebus contra fidem.

4 Prædicatores, & Parochi populum frequenter admoneant de ijs, quæ Fidei nostræ sinceritatem commaculant; videlicet de vanis obseruationibus, & superstitionibus, incantationibus, maleficijs, & similibus.

De fide non disputandum à laycis.

5 Meminerint omnes laycæ personæ, rudes præsertim, ac mulieres se laqueo excommunicationis innodari, si de rebus Fidei, vel publicè, vel priuatim disputent.

Quæ ad Iudæos spectant.

6 Id autem maximè caueant cum Iudæis, quorum habitatio omnino prohibetur in hac nostra Ciuitate: & si fortè peregre huc eorum aliquis aduениat, solitum gerat in galero signum croceum, scilicet vt ex parte superiori totus eo colore sit imbutus: hospitari non possit, nisi ad modicum tempus, & in loco deputando: Certum habeat hospitium; famulatu Christianorum non vtatur; caueat sub grauissimis pœnis, ne aliquid in Christum Dominum, Beatam Virginem, aut Sanctos dicat; per hebdomadam Sacram non vagetur per Vrbem: Christianis infirmis nullo modo medeatur; Demum talem se gerat, vt nullus ab eo occasionem peccandi, aut scandali patiatur.

Deputati ad hoc.

7 Hoc autem commodè fiet, si exactè seruentur, quæ super hac re à Sancto sunt Officio stabilita. Deputatum in hoc volumus, & nominamus R. D. Hieronymum Palmuccium Sac. T. D. eiusq; Coadiutorem R. Franciscum Ioannangelum.

Vsurpatio sententiarũ ex sacra scriptura.

8 Detestabilem esse apud aliquos vsum accepimus, vt inter iocosa, & scurrilia sæpius sententiam aliquam è sacris scripturis decerptam vsurpent; quod sine Diuinorum librorum, & Sancti Spiritus, qui eorum est autor, contemptu fieri nequit; nec sine suspicione parum sanæ mentis in fide. Vnde strictè præcipimus, vt quisque in

poste-

posterum a tam perniciosa consuetudine abstineat; secus facientes iram Dei, & pœnas arbitrio nostro infligendas incurrent.

9 Fides hæc, quæ omnium mentibus inesse debet, necesse est saepius, vt in verba quoque prosiliat: Ore enim fit confessio ad salutem. Propterea mandamus iuxta Sũmorum Pontificum, & Sacri Concil. Trident. Statuta, vt professionem fidei ab eodem Concilio præscriptam faciant omnes beneficijs prouisi, curam animarum habentes, Canonicatum, vel aliam dignitatem in Cathedralibus suscipientes; eamque pręstent infra duos ab adepta possessione menses vel in manu nostra, vel nostri Vicarij Generalis; alioquin nec possessio illis suffragetur, nec suos faciant fructus. Qui verò Canonicatum, aut dignitatem suscipiunt, eamdem professionem iuxta mentem eiusdem Concilij præstent pręterea in Canonicorum capitulo infra idem tempus, eademque sub pœna.

Conc. Trid. sess. 24. de ref. c. 12.

Professio fid[ei] à quibus faci[en]da.

10 Idem mandamus Concionatoribus omnibus quamcumque Doctoratus lauream suscipientibus; magisterium cuiuscumq; facultatis exercentibus; ministris quibuscunque in causa fidei assumptis.

11 Pręcipimus etiam Bibliopolis, ac librorum Impressoribus, vt infra quindecim dies post harum legum promulgationem idem praestent.

CAPVT SECVNDVM

De Libris prohibitis.

1 QVONIAM maximè per lectionem librorum in animum serpit errorum tabes, cura non me-

Per libros irr[e]punt errores,

diocris adhibenda est, vt ij, qui hoc veneno imbuti esse deprehensi sunt, non imprimantur, aut impressi non vendantur, aut detineantur: sed suspendantur omnino.

...ōn legendi, ...q; habendi.

2 Nemo legat, aut habeat libros quacunque ratione prohibitos: Et si ij sint haereticorum, vel ob haeresim, aut falsi dogmatis suspicionem damnati, qui eos legerit, aut habuerit, statim in excommunicationis sententiam incurret: Si alio nomine interdicti fuerint, quicumque eos legerit, aut habuerit, praeter peccati mortalis reatum, quo afficietur, nostro iudicio, iuxta Regulas Indicis, seuerè punietur. *Reg. 10. Ind.*

Facultas legendi.

3 Meminerint omnes Constitutionis editae ab Vrbano VIII. die 2. Aprilis 1631. qua coarctantur indulta, & facultates legendi huiusmodi libros, vnde omnes licentiae non iuxta eam Constitutionem obtentae, irritæ sunt, ac nullae.

...npressores nō ...ie licentia.

4 Impressores librorum sub pæna amissionis eorundem, nec non aliarum mulctarum nostro arbitrio, nullum imprimant librum, aut quoduis aliud typis mandent, sine licentia vel à nobis, vel à super id deputatis obtenta; Et initio librorum tum nomen autoris, tum Vicarij nostri facultas apponatur, sub pœna scutorum 30.

Bibliopolæ.

5 Bibliopolae indicem omnium librorum venalium habeant, nobisque deferant; nec nouos sine nostra facultate libros aliunde recipiant, receptosq; in indicem referant ad nos transmittendum infra octo dies: secus facientes libros amittent, & alias dabunt pœnas arbitrio nostro.

...enditores in...cem faciant, ...; monstrent.

6 Qui in Plateis varios libellos, & impressas paginas venales exponunt, id non faciant, antequam eorum indicem ad nos detulerint, approbatumque receperint, sub pœna amissionis talium librorum.

7 In his seruandis maximè inuigilent, quos deputamus.

Librorum Correctores.

Adm. R. R. D. D.

Bartholomæum Palmuccium I.V.& S.T.D.Can.Cathed. Librorum correctores.

Bernardinum Vlissem I.V. Phil. & S. T. D.

Fr. Vincentium Gulium Min. Conu. Mag. S. T. & Phil. Profess.

P. Vincentium Donum Soc. Iesu S. T. Profess.

D. Hyppolitum Aurispam.

CAPVT TERTIVM

De Blasphemijs.

1 QVI blasphemare consueuit, iam addictus videtur aeternis cruciatibus, vbi non alius auditur sermo, quàm blasphemantium: Vnde summo animi nostri desiderio vitium tam execrabile è nostra Diœcesi eradicare cupientes, prohibemus ludos omnes publicos, qui in priuatis domibus aperiuntur; vbi sępe audiuntur blasphemiae, quales nec inter gentes. Grauitas blasphemiæ. Ludi publici prohibiti.

2 Quòd si quis in posterum (quod Deus auertat) in hoc detestabile peccatum inciderit, his pœnis subiacebit. Pœnę blasphemantium.

3 Si Clericus in eo conuictus fuerit, prima vice beneficiorum fructus vnius anni; secunda beneficium ipsum amittet; tertia ad alia deinde beneficia obtinenda inhabilitatem incurret: si Sacerdos fuerit, à diuinis sit ipso facto suspensus. In Clericos

4 Si beneficium non habuerit, prima vice ſcuta 50. aut pœnam aliam corporalem noſtro arbitrio ſoluet: ſecunda annuo carceri; tertia ad triremes damnabitur.

In Laycos.

5 Layci Blaſphemi, ſi ſemel in hoc deprehenſi fuerint, ſoluent ſcuta 25. ſi bis, duplo; ſi ter, quadruplo luent. Si ſoluendo non ſint, pœnam ſubibunt corporalem aut publicae fuſtigationis, aut triremium, aut aliam noſtro arbitrio.

Deferendi blaſphemantes.

6 Meminerint omnes grauis, quo alligantur, pręcepti, deferendi ſcilicet vel ad nos, vel ad alios Sacrae Inquiſitionis Miniſtros, quemcumque audierint haereticales blaſphemias euomere.

Nam abſoluendi.

7 Monemus etiam Confeſſarios omnes, ne facilè abſolutionem impendant ijs, qui cauſa ludi blaſphemare conſueuerunt, niſi prius ſeriò à ludo abſtinere promittant.

CAPVT QVARTVM
De Vigilijs, ac Feſtis.

Finis feſtorum.

1 QVEM diem quieti poſt conditam vniuerſitatem addixit Deus, hunc voluit omni vacuum cura, atque humana ſollicitudine ſibi vacare, ac nobis. Intelligant igitur omnes Chriſtifideles, dies feſtos inſtitutos eſſe, non ad ludum, aut luxum, ſed ad vacandum, & videndum, quàm ſuauis ſit Dóminus; ad recognoſcenda eius beneficia, pro ijſq; gratias agendas: vt inuiſantur frequentiùs Eccleſię; vt ſumma animi tranquillitate ibi diuina audiantur officia; vt anima ſpirituali cibo nutriatur.

Indicenda populo feſta.

2 Parochi, & omnes animarum rectores ſingulis diebus Dominicis, dum Sacrum peragunt, admoneant populum

pulum de Feſtis, ac vigilijs proximæ ſequentis hebdomadæ: Habeant tabellam feſtorum, ac vigiliarum, quæ ex præcepto ſeruantur in Vrbe, ac Diœceſi noſtra.

3 His diebus feſtis tenentur omnes non legitimè impediti ſacrificium Miſſæ attentè, ac reuerenter audire. Audiendum Sacrum.

4 In ijs non licet exercere vllum opus ſeruile, ac mechanicum, quod per ſe famulatum exigit; Non merces, & ſimilia per iumenta transferre. Quod ſi aliqua opera ex neceſſitate fieri contingat, vt ſunt tempore vindemiæ, meſſis, collectionis fœni, & ſimilium, quæ non parum detrimenti ex mora paterentur; Id non fiat, niſi habita facultate à Vicario Generali, & audito Miſſæ ſacrificio In his autem non intelligimus comprehēdere aduectionem in Ciuitatem fructuum, ſeu aliarum rerum, quæ victui quotidiano deſeruiunt, quæq; conſumuntur in dies. Opera ſeruili non exercenda.

5 Qui mercaturæ cauſa tranſuehit hinc inde merces, poterit diebus feſtis, audito prius ſacro, iter proſequi, non tamen inſtituere.

6 Mercatus, qui ſtatutis diebus per ſingulas hebdomadas fieri ſolent, ſi inciderint in diem feſtum, ſiue pridie fiant, ſiue poſtridie. Mercatus non faciendus.

7 Circulatores, Mimi, Scurræ, Comici, & qui quæſtum ſuum in ſcurrilitatibus poſuerunt, ac nugis, ſileant omnino diebus feſtis. Circulatores ſileant.

8 Sileant etiam Fora, & Iudicia omnia. Et Fora.

9 Apothecæ, & Officinæ occludantur. Apothecæ claudendæ.

10 Dies feſtus, ſicut & vigilia à media in mediam noctem perdurat: Vnde ſi quis protraheret opus ſeruile nocturnum poſt mediam noctem vergentem in feſtum, peccaret grauiter pro temporis quantitate. A media in mediam noctem.

11 Idem ſimili ratione dicendum de vigilijs, quæ ijſdem temporibus præfiniuntur; & qui vltra mediam no-

ctem,

ctem, quæ vergit in vigiliam, vetitos cibos ſumit, ſciat ſe peccare mortaliter.

Anticipatus carnium.

12 Hìc autem animi noſtri dolorem diſſimulare non poſſumus, quo nos afficiunt non omnes, vt S.mus PP. Gregorius conquerebatur, ſed nonnulli, qui diem Dominicũ inſtitutum, vt dicebamus, ad diuinas laudes audiendas viciſſim, ac decantandas; ad prima Dei creantis beneficia recolenda, ſub ipſam mediam noctem in fraudem eius, quæ ab Eccleſia præcipitur, abſtinentiæ carnium in ſabbatho, epulis, commeſſationibus, & iocis excipiunt. Hæccinè obſeruatio feſtorum, & ſolemnitates religionis noſtræ? Infelici mentis cæcitati, ac gulæ vitio duxit hoc adſcribendum idem Summus Pontifex, ac Doctor Greg. Nam Chriſtifideles eas ſacras obſeruationes, quas omnis alia natio, quæ ſub cœlo eſt, ſuperſtitioſè colit, & ritè ſeruat, vinis, epuliſque ſuſcipiunt. Eiuſdem Sanctiſſimi Pontificis veſtigijs inhærentes, nullam in hoc delinquentibus pœnam addicimus, ne fortè peiores exiſtant; Meminerint tantùm, feſtis, quæ in hac mortali vita ſeruamus, ad illa præludi, quæ celebrantur in Cœlis: quapropter qui hæc contempſerit, illa non ſperet.

Cap. Deniq. diſt. 4 Cap. quinq. diſt. 5. de Conſecr.

Qui teneantur ad ieiuniũ.

13 Ad ieiunium tenentur omnes ſtatim ab expleto anno vigeſimo primo.

In Quadrageſima carnes non vendantur.

14 Tempore Quadrageſimæ carnes publicè non vendantur; lanienæ non aperiantur. Nulli nec priuatim vẽdantur cibi vetiti ſub quocumq; malæ valetudinis praetextu; niſi licentiam deputatorum oſtendat.

15 Quicumq; à Dominica quinta Quadrageſimae, quę eſt Paſſionis, ad octauam Paſchae Meretricum, aut aliarum ſuſpectarum mulierum domos intrauerit; ſeu quomodolibet deprehenſus fuerit, turpiter cum illis agere, pœnis corporalibus arbitrio noſtro plectetur.

16 Ne

16 Ne vero prætendatur ignorantia dierum festorum, & vigiliarum eorum Cathalogum hic apponi curauimus.

Dies Festi, ac Vigiliæ de præcepto in Maceratensi Diœcesi.

IANVARIO MENSE.

Die 1. Festum Circumcisionis Domini.
Die 6. Epiphaniæ Domini *cum Octaua*.

FEBRVARIO MENSE.

Die 2. Purificationis Beatissimæ Virginis.
Die 23. *Vigilia*.
Die 24. Sancti Matthiæ Apostoli.

MARTIO MENSE.

Die 19. Sancti Iosephi Conf. Sponsi B. Virginis.
Die 25. Annunciationis Beatissimæ Virginis.

APRILI MENSE.

MAIO MENSE.

Die 1. Sanctorum Apostolorum Philippi, & Iacobi.
Die 3. Inuentionis Sanctæ Crucis.

IVNIO MENSE.

Die 23. *Vigilia*.
Die 24. Natiuitatis S. Ioannis Baptistæ *cum Octaua*.
Die 28. *Vigilia*.
Die 29. Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli *cum Octaua*.

IVLIO MENSE.

Die 24. *Vigilia*.
Die 25. Sancti Iacobi Apostoli.
Die 26. Sanctæ Annæ Matris B. Virginis.

AVGVSTO MENSE.

Die 9. *Vigilia*.
Die 10. Sancti Laurentij Martyris *cum Octaua*.
Die 14. *Vigilia*.
Die 15. Assumptionis Beatissimæ Virginis *cum Octaua*.
Die 24. *Vigilia*.
Die 25. Sancti Bartholomæi Apostoli.
Die 30. *Vigilia*.
Die 31. Sancti IVLIANI Confessoris Patroni huius Ciuitatis *cum Octaua*.

SEPTEMBRI MENSE.

Die 8. Natiuitas Beatissimæ Virginis *cum Octaua*.
Die 20. *Vigilia*.
Die 21. Sancti Matthæi Apostoli, & Euangelistæ.
Die 29. Dedicationis Sancti Michaelis Archangeli.

OCTOBRI MENSE.

Die 27. *Vigilia*.
Die 28. Sanctorum Apostolorum Simonis, & Iudæ.
Die 31. *Vigilia*.

NOVEMBRI MENSE.

Die 1. Omnium Sanctorum *cum Octaua*.
Die 29. *Vigilia*.
Die 30. Sancti Andreæ Apostoli.

Die 9. *Vigilia*.
Die 10. Translationis Sanctiss. Domus Beatę Virginis Patronae Prouinciae Marchiae *cum Octaua*.
Die 20. *Vigilia*.
Die 21. Sancti Thomæ Apostoli.
Die 24. *Vigilia*.
Die 25. Natiuitatis Domini *cum Octaua*.
Die 26. Sancti Stephani Protomart. *cum Octaua*.
Die 27. Sancti Ioannis Apostoli, & Euangelistæ *cum Octaua*.
Die 28. Sanctorum Innocentium Mart. *cum Octaua*.
Die 31. Sancti Siluestri Papæ, & Conf.

Festa Mobilia, & Vigiliæ.

Pascha Resurrectionis cum duobus diebus sequentibus, *& cum Octaua*.
Festum Ascensionis Domini *cum Octaua*.
Vigilia Pentecostes.
Pentecostes cum duobus diebus sequen. *& cum Octaua*.
Corporis Christi *cum Octaua*.
Dominici dies per annum.
Quatuor Tempora per Annum.

CAPVT QVINTVM

De Diuinis Officijs.

1 NVLLVM sanè à mortalibus obsequium æquè gratum, ac iucundum Deo præstatur in ter-

 ris,

ris, quàm crebra diuinarum laudum decantatio: Tali enim, & iugi quidem Sacrificio à sanctis, ac beatis Spiritibus Deo litatur in Cœlis. Quapropter summa & corporis modestia, & animi deuotione necesse est diuina persoluantur Officia: in quorum persolutione, vt Deo sit magis accepta, vna eademque ratio, ac forma seruetur, quam omnibus Ecclesiasticis Sancta præscribit Ecclesia. Abolendi igitur sunt omnes alij ritus, ac formulæ aut antiquatæ, aut superinductæ.

-cia deuotè -tanda.

2 Qui Choro adesse tenentur, in primis non nisi ex vrgenti causa desint: Deinde ibi cum silentio sint, ac modestia; clara, & distincta voce cum debitis pausis, atque interiectionibus psallant. Nam si cursim, confusè, & indeuotè canatur, fideles non modò non allicientur ad diuinas laudes audiendas, sed prope per scandalum expellentur.

-acco absti- -dum.

3 Inter celebranda diuina officia nullus per indecentiam vtatur puluere externutatorio, quem Tabaccum dicunt, sicut neq; Sacerdotes, ante quàm Sacrum faciant.

-mpus, & or- diuini offi-

4 Debitis horis primùm detur signum pulsu Campanarum; deinde diuina inchoentur officia eo munerum, ac vicissitudinum per hebdomadas, vel menses ordine, qui præscriptus erit in tabella seruanda in Sacristia, quam omnes legant, seruentque diligenter.

-escriptus ri- seruandus.

5 Ritus in omnibus festis ille seruetur, quem Breuiarium Romanum nouum editum, & recognitum iussu fel. record. Vrbani VIII. præscribit.

-sta S. Iuliani Translat. SS. -mus.

6 Duo festa cum Octaua adiecta sunt in nostro Chalendario (quod omnes ad diuini officij recitationem obligati præ manibus habere debent) scilicet festum S. IVLIANI Protectoris Nostræ Ciuitatis sub die 31. Aug. & festum Translationis Sanctissimæ Domus B. Virginis,

Prouin-

Prouinciæ Marchiæ Protectricis, ſub die 10. Decembris.

7 Officia Sanctiſſimi Roſarij, & S. Rocchi non niſi in proprijs Eccleſijs fiant. Officia SS. Roſarij, & S. Rocchi.

8 Officium de Sancto, cuius habetur inſignis reliquia, quæ cum ſua authentica, & approbatione eſſe debet, fiat ſub ritu duplici per annum minori; Porro nomen illius Sancti Martyrologio adſcriptum eſſe neceſſe eſt. De Sancto cuius habetur reliquia.

9 Ea officia, quibus mulieres intereſſe poſſunt (excepta nocte Natalis Domini) neque poſt occaſum Solis, neque ante ortum habeantur. Tempus officiorum.

CAPVT SEXTVM

De Venerabili Euchariſtiæ Sacramento, eiuſq; cuſtodia.

1 INTER res omnes, quas vt ſacras Sancta veneratur Eccleſia, nulla ſanctior, nulla diuinior eſt, & quod inde conſequitur, nulla maiori digna eſt veneratione fidelium, quàm ſacroſanctum, ac venerabile Euchariſtiæ Sacramentum, in quo non ſigna, non ſymbola diuinæ gratiæ, ac bonitatis, ſed bonorum omnium fons vberrimus ipſe Chriſtus Dominus adeſt, qualis in Cœlo ſedet ad dexteram Patris. Sãctiſs. Euchariſtiæ pretium.

2 In ſacra igitur Euchariſtia cuſtodienda, & adminiſtranda ſeruentur in primis omni diligentia, quæ Parochis à Rituali Romano præſcribuntur; curando, vt ceremoniæ omnes ritè peragantur; & vt vaſa, & reliqua ad hoc Sacramentum ſpectantia ſint munda, decenter ornata; ita vt ſpectantium animos ad pietatem excitent, & reuerentiam. Diligenter ſeruanda.

3 Vbi

Locus in quo ſeruatur.

3 Vbi aſſeruatur ſanctiſſima Euchariſtia, ſit locus firmatus ſera, & claui, quæ à Parocho cuſtodiatur: Pyxides intus ſint auro illitæ, ac mundæ: & ſumma adhibeatur cura, ne Particulae vetuſtate marceſcant.

Renouādæ particulæ.

Annua participatio Corporis Chriſti D.

4 Omnes ſaltem ſemel in anno communicent in Paſchate in ſuis Parochijs, & non alibi ſine noſtra expreſſa licentia, vel Vicarij noſtri; Parochi diligentes ſint in annotando nomina eorum, qui non communicarunt, eaque ad nos deferant, ante quàm dies feſtus Aſcenſionis Domini pręteréat, ſub pœna ſcutorum decem. Qui verò non communicarunt, nominatim excommunicandi ſunt, & denunciandi. Porro tempus huius obligationis, ſcilicet quòd fideles communicent in Paſchate, quindecim dierum circulo concluditur; nempe à Dominica Palmarum ad Dominicam in Albis incluſiuè.

Frequens vſus cōmendatur.

5 Quamuis haec obligatio non ſit niſi pro ſemel in anno, hortamur tamen omnes maiori, quo poſſumus, animi ſenſu, vt frequentęs ſint in participatione huius cibi cœleſtis, à quo mirum eſt quanta in dies bona fidelium mentibus infundantur. Meminerint hoc eſſe animæ nutrimentum, quo carere ſine mortis periculo nemo poteſt: Niſi enim manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius ſanguinem, non habebitis vitam in vobis. Hinc profectò tot frequentes, ac lamentabiles in quaelibet vitia lapſus ſpectantur in multis.

Quot lumina accendenda.

6 Cum adminiſtratur ſanctiſſima Euchariſtia, tria ad minus lumina accendantur: Cum verò publicè à fidelibus adoranda proponitur, quod à nullo neque Regulari, aut exempto ſine noſtra facultate fieri poterit, duodecim ad minus ardeant luminaria iuxta Conſtitutionem felic. record. Vrbani VIII. Tunc verò temporis in ea Eccleſia non vacetur confabulationibus; ſed omnes reuerentes,

Deuotio ſeruāda ante SS. Euchariſt.

& genu-

ac genuflexi cum modestia, silentio, ac deuotione orent. Neque in vijs prope eandem Ecclesiam fiat strepitus ludentium, iocantium, & similium sub pœnis nostro arbitrio.

7 Infra Octauam Corporis Christi in nostra Cathedrali Ecclesia dum diuina in Choro recitantur Officia super Altare Maius exponatur adoranda populo Sanctissima Eucharistia in Ostensorio, quo tempore Canonici, & reliqui omnes Clerici stent, vt decet, detecto capite; Et si tunc temporis, vel quandocumque sacra Eucharistia est publicè exposita, fiat ibi concio, Concionator non operiat caput. Dum autem sanctissima hostia extrahitur, vel reconditur in Tabernaculum, solitæ à Clero cantentur preces. Infra Octau. Corp. Christ exponenda.

8 Cum Sanctiss. Christi Corpus defertur ad infirmos, fiat id maiori, quo potest honore, ac frequentia populi. Plures particulæ deferantur, quò Sacerdos sine Eucharistia in Ecclesiam non redeat; ad quam vt peruenerit benedicat populum, ac dimittat. Si verò id accidat extra Vrbem, videat Sacerdos ne vnus tantum per summam indecentiam puerulus Sanctissimam Eucharistiam comitetur. Quomodo [illegible] ferenda ad [illegible] firmos.

9 Cum dicitur Eucharistiam non posse ministrari infirmo non ieiuno per modum Viatici, nisi semel in eadem infirmitate, id intelligi volumus iuxta grauium autorum sententiam, intra spatium octo circiter dierum. Eo enim elapso non est, cur non possit iterum infirmus non ieiunus per modum Viatici communicare. Infirmi quomodo comm[illegible] nicandi.

10 Cum sit Oratio quadraginta horarum nec post occasum, nec ante ortum Solis mulieres admittantur. Oratio 40. [illegible]rarum.

11 Feria V. Sacræ hebdomadæ Corpus Christi Domini seruetur non in sacristia, sed in aliquo sacello, aut Feria V. q[illegible] modo custe[illegible] enda.

altari

altari pro commoditate Ecclesiæ. Arcula sit in modum monumenti claui obfirmata. Hortamur autem omnes Ecclesiarum Rectores, vt conentur pro viribus magno & luminum, & reliquorum apparatu ornamentorum id facere; scientes gratius Christo Domino obsequium à se præstari non posse, quàm in sepulturam eius.

uotè, ac mo-
tè accipien-
.

12 Sacerdotes si extra Missam Sacram Eucharistiam sumant, etiam si lecto decumbat, id faciant stola ab humeris ad pectus pendente. Aliæ verò laicæ personæ, præsertim mulieres omnem superfluum fucum, & ornatum, dum ad diuinam mensam accedunt, deponant, velent caput, soli Deo, cui patent corda, placituræ.

næ in perso-
os immorã-
ante Eccle-
.

13 Per dies antecinerales in vijs, & plateis, quæ sunt contiguæ ijs Ecclesijs, in quibus per id tempus exponitur Sanctissima Eucharistia, nullus personatus immoretur, sub pœna carceris, & vestium, quas gerit, amissionis.

CAPVT SEPTIMVM

De Missæ Sacrificio.

ubricæ ser-
andæ.

1 QVOD spectat ad Missæ sacrificium, in quo vno omnis veterum hostiarum Sanctitas, & multiplicitas, sed multò perfectiùs est à Deo collecta, exactè seruentur à Sacerdotibus, quæ in Rubricis Missalis Romani præscribuntur, nihil demendo, addendo nihil: Eas propterea sæpius relegant, memoriæ mandent, ac seruent. Quòd si deprehensus fuerit Sacerdos aliquis multum in illas peccare, nostri officij erit, nec non Vicarij nostri Generalis hunc à sacrificio Missæ

suspen-

ſuſpendere, donec conſtet, eos ſeruare didiciſſe.

2 Propterea Sacerdotes de nouo ordinati, non cele- Noui Sacerdotes.
brent niſi prius per deputandos à nobis, vel à noſtro Vicario in ritibus celebrandi examinati, & approbati fuerint, ſecus facientes ſuſpendantur à Miſſa. Deputatos ad id volumus Adm. R. D. Can. Malateſtam Gabutium, Adm. R.D. Can. Franciſcum Frontonum Pœnitentiariũ, Adm. R. D. Can. Io: Franciſcum Mozzium.

3 Nemo in Vrbe niſi peregrinus, aut in actu itineris ad celebrandum non veſte talari indutus accedat. Ruri verò non niſi ad breue tempus ibi commoraturus: Nullus Sacriſta, aut alius miniſter ſacras veſtes ſic accedenti accommodet. Et ſi id non ſeruetur, volumus celebrantem per hebdomadam, Sacriſtam, & alium miniſtrum abſolutè eſſe ſuſpenſum ab officio. Hæc Conſtitutio in ſingulis Sacriſtijs ſpectabili loco figatur. Cum veſte talari celebrandum.

4 Sacerdotes peregrini ab Eccleſiarum rectoribus, ſiue cuſtodibus non admittantur ad celebrandum, niſi litteras dimiſſorias per nos approbatas oſtenderint. Sacerdotes peregrini.

5 Nemo dum celebrat, ſine Summi Pontificis licentia vtatur pileolo, ſeu ſubiretto: Et qui talem facultatem ex vrgenti cauſa habuerit, nouerit eam non extendi à tempore Conſecrationis vſque ad Conſumationem incluſiuè. Vſus pileoli.

6 In altari, in quo nos celebrauimus, nullus Sacerdos ſine noſtra facultate ea die audeat celebrare. Altare in quo celebrauit Epiſcopus.

7 Ante auroram, & poſt meridiem, nemo ſine ſpeciali indulto celebret; excepta nocte ſanctiſſima Natalis Domini. Hora celebrandi.

8 Feria V. & Sabbatho ſanctioris hebdomadæ vna tãtum Miſſa dicatur in Eccleſijs. Vbi verò non aſſeruatur Sanctiſsimum Sacramentum per eos dies non celebre- In Sancta hebdomada

tur ſine noſtra facultate.

[M]iſſa non tar[d]anda nec re[p]etenda.

9 Sacerdos cum peruenerit ad altare celebraturus, neminem expectet, quo minus ſtatim initium faciat Sacro: & nullius intuitu partem aliquam iam peractam iteret, exceptis caſibus in iure expreſſis.

[S]acerdos addi[c]tus altari aut Cappellæ.

10 Sacerdotes, qui ſtatuto die in aliqua Eccleſia, ſeu cappella, aut altari celebrare tenentur; id vel per ſe, vel per alium præſtent. Et ſi alibi celebrent, ſingulis vicibus ſoluant duos iulios in bonum Eccleſiæ, cui ſunt addicti, & intermiſſum ſacrificium peragant. Parochi, ſeu cuſtodes, ſeu ſacriſtæ ſingulis menſibus ad noſtrum Cancellarium deferant nomen eorum, qui in hoc defecerint, alioquin ipſi quoque tenentur ea Miſſarum onera, quibus non eſt ſatisfactum, adimplere. Et hæc Conſtitutio figatur in Sacriſtijs earum Eccleſiarum, vbi ea onera ſunt impoſita.

[Q]uotidiana ſa[c]ri auditio cō[m]endatur.

11 Licet ſolis diebus feſtis tenentur fideles Miſſam audire, hortamur tamen omnes per Paſſionem Domini, qui tãtum effuſi ſanguinis beneficium hoc ſacrificio voluit adeo expreſsè referri, vt quotidie, ſi fieri poſſit, debita cum modeſtia, ac pietate adſtent Miſſæ, cui ſumma cum reuerentia Angelorum chori interſunt circunfuſi.

[S]acerdotes ſæ[p]ius celebrent.

12 Monemus Sacerdotes omnes, vt ſaltem omnibus diebus Dominicis, & feſtis celebrent, ne eorum negligentia & Deus laude, & Eccleſia ſũma priuetur vtilitate.

[E]leemoſina pro [M]iſſa.

13 Pro vna Miſſa congrua eleemoſina Sacerdoti ſoluenda, vnius eſt iulij.

[E]lemoſina in [f]uturum acci[p]ienda.

14 Caueant Sacerdotes Miſſas dicere pro eleemoſina in futurum offerenda: Neque pro vna Miſſa duplex ſtipendium accipiant.

Tabe[lla] onerũ miſſarum.

15 In vnaquaque Eccleſia Tabella ſit, in qua notentur onera Miſſarum ibidem ſoluenda; & tertio quoque menſe de-

se deputandi à nobis rationem exolutorum onerum exigant.

16 Semel singulis annis cantetur Missa solemnis pro defunctis omnibus Episcopis antecessoribus nostris prima die non impedita post Commem. omnium fidelium defunctorum. Missa pro def ctis Episcopi

17 Cum vrgente aliqua necessitate mandamus Collectam aliquam addi in Missa, nunquam omittatur, nisi in festis primæ classis; & addatur supra numerum aliarum Orationum. Collecta adc ta.

CAPVT OCTAVVM
De modo conuersandi in Ecclesijs.

1 DOMVS Dei Asylum Sanctitatis est, quò fideles ad beneficia poscenda concurrunt; siue cum calamitates ingruunt, vt auertantur; siue cum conscientia delictorum extimulat, vt diluatur: Ea igitur modestia, pietate, atque animi compunctione inibi versari par est, vt offensa Dei maiestas placari possit, non irritari. Mirùm sanè, ac formidandum est, Seruatorem nostrum, qui mitissimi Agni mansuetudiaem in maximis iniurijs, extremisque contumelijs præ se tulit semper, in vnius violatione Templi, vindicis leonis iram induisse.

2 Non sine intimo dolore cordis & sæpius audiuimus & non semel aspeximus, reuerentiam, quam vel Ethnici suis exhibent fanis, denegari à Christifidelibus aduersus sacras ædes, quas decet sanctitudo in longitudinem dierum. Nec facilè crediderimus diuinam vindi- Irreuerētia 1 uerè punku

 ctam,

ctam, ſub qua extremis hiſce temporibus, varijs afflicti calamitatibus ingemuimus, alio grauiori piaculo in nos irritatam, quàm Sanctiſſimi eius Templi deſpectu. Nam ſi ibi peccatur, vbi peccata diluuntur; quò confugiemus ad veniam promerendam?

uerētia adhi ...da.

3 Fideles itaque in Eccleſijs non vacent confabulationibus, iocis, multòque minus negocijs pertractandis; ſed deuotioni tantùm, & pietati. Modeſti, reuerentes, & cum ſilentio diuinis interſint officijs; præcipuè ſacroſancto Miſſæ ſacrificio; cui dum ipſi Cœli ciues proni adſtant, indecens eſt, vt homines ſedendo, aut confabulando per ſummam ſummi myſterij iniuriam irreuerenter aſſiſtant.

...bacchi inter...tio.

4 Maximè verò indecorum eſt, quod à pluribus fieri coſpicitut, nempe vt inter diuina officia audienda puluere vtantur externutatorio non ſine perturbatione Sacerdotum, & diuini cultus deſpectu. Siquidem coram ſacris myſterijs, ipſoque Christi Domini corpore præſtare, quod vir ingenuus coram viro principe non auderet, irreuerentis eſt animi.

...eri non defe...di in Eccl.

...c ibi paupe... mendicent.

5 Tempore officiorum mulieres ſecum non deferant pueros triennio minores: multùm enim eorum ſtrepitu & adſtantium, & Sacerdotum animi à diuino cultu diſtrahuntur. Pauperes etiam non mendicent, ſed ad ianuam compellantur, iuxta Bullam felic. record. Pij V. ſub pœnis ibi ſtatutis. Pauperes verò, qui prætextu conuerſionis ad fidem noſtram Catholicam ſolent queſtuare, in primis id non faciant ſine noſtra, aut Vicarij noſtri facultate; Præterea à Parochis, & animarum rectoribus diligenter obſeruentur, ne prauo alio fine ad id faciendum ducantur. Canes omnino ab Eccleſijs arceantur.

...nes ...rcendi.

...Eccl procul ...erces ...enales

6 Mandamus ne in feſtiuitatibus Eccleſiarum in atrijs,

aut

aut gradibus earum ſeu cibaria, ſeu quæuis aliæ venales merces exponantur: Ne Eccleſiæ parietibus aut tabernæ, aut apothecę hæreant: ne mimis, aut hiſtrionibus audiendis contignationes erigantur; ne alendis, aut ſeruandis brutis animantibus ſtabula ſtatuantur.

7 Prope Eccleſias, & Monaſteria Monialium ludi pręſertim clamoſi, & tempore officiorum ne exerceantur; ijs quippe diuinus cultus, & pietas fidelium non modicè perturbantur, ſub pœna arbitrio noſtro. Ludi clamoſi.

8 Multo verò minus Meretrices, & ſuſpectæ mulieres prope ea domum habeant; nec quis eam illis locet ſub pœna ſcutorum decem, tam à mulieribus, quàm à locatoribus ſoluenda; & contractus locationis ſit nullus, & irritus. Suſpectæ mulieres.

CAPVT NONVM

De Proceſsionibus.

1 ANtiquiſſimum ſupplicationum vſum, quibus maximè Dei maieſtas conciliatur hominibus, arctè complexa eſt Eccleſia; & in poſterum retinendus eſt, quantum fieri poteſt, omni cura, ac ſtudio.

2 Ad Proceſſiones omnes tam ordinarias, quàm extraordinarias conueniat vterque Clerus tam ſæcularis, quàm regularis; & iuxta Ciuitatis noſtræ morem Confraternitates cum vexillis, & ſaccis. Omnes adſint.

3 Omnes clerici vtantur veſtę talari, ſuperpelliceo, & bireto; procedant bini, & bini cum modeſtia, & ſilentio. Modus procedendi.

4 Proceſſionis initium ſemper ab aliqua Eccleſia ducendum eſt: & ſi ea fuerit ſolemnis, à principali. Initium proceſſionis.

Viæ parandæ.

5 Viæ, per quas transit Processio, lineis, aut alijs pannis è superiori parte obtendantur; mundentur item ante singulorum domos, neque apponantur in ijs picturæ non sacræ. Apothecæ non aperiantur.

Recessus ab Ecclesia.

6 Cum inchoatur Processio, omnes facto circulo transeant ante altare maius. Cum verò ad locum destinatum fuerit peruentum, nemo aliò diuertat: sed omnes, peractis precibus, Cathedralis, vel Collegiatæ Crucem associentur ad propriam Ecclesiam; & inde ne discedant, sine habita benedictione, sub pœna arbitrio nostro.

In die S. Viti.

7 In die S. Viti habeatur processio more hucusque seruato.

Processio in festo Corporis Christi.

8 In festo Corporis Christi Venerabili Confraternitati, cuius pietati, vt merito talis solemnitas est commendata, ita pari cum laude, atque impensa ab illa celebratur, deputandos permittimus iuxta Ceremonialis formam viros nobiles, atque conspicuos ad deferendum Baldachinum: eorumque nomina pridie, quàm fiat processio, ad nos deferantur approbanda.

Flores, & tormenta.

9 Quemadmodum reprehendendus non est vsus spargendi flores, & ignea explodendi tormenta, ita præcipimus, vt illi non nisi ad Cruces, Imagines Sanctorum, & Sanctissimum Sacramentum spargantur, ista verò procul explodantur ab ijs, qui SS. Eucharist. circumstant.

Processiones non generales.

10 Si quando contingat Processiones non generales haberi, liberum erit Canonicis, & clericis accedere: Verùm si maior Capituli, aut Collegij pars iudicauerit accedendum, omnes intersint; & absentes eam pœnam subibunt, ac si publicis processionibus defuissent.

11 Qui sacris vestibus, aut sacco indutus non est, in Processione, qua defertur Sanctissimum Christi Corpus, procul ab illo ob reuerentiam incedat.

12 Nouæ processiones sine nostra licentia à nullo, & nullibi instituantur sub pœna scutorum decem. Nouæ processiones.

Præfectum Processionum nominamus Adm. R. D. Can: Io: Dominicum Sambucum. Præfectus:

CAPVT DECIMVM

De Ecclesiastica immunitate.

1 MIRVM est quot priuilegijs per sacros Canones Immunitas Ecclesiastica sit munita; quotque per eosdem pœnis, ac censurarum vinculis fuerint eius violatores obstricti. Hæreditatem quippe Domini, vtpotè sanctam, ab omni sæculari iure decet exemptam esse, atque immunem. Ea Ecclesiasticas omnes personas, hæ verò & rem domesticam, qua aluntur, & sacras ædes, in quibus diuino vacant famulatui, complectuntur.

2 Laycales potestates non audeant in Clericos etiam coniugatos, aut alios quoscumque Ecclesiastico nostro foro subiectos, ius vllum exercere, seu manus in illos injciendo, seu ad sua tribunalia vocando, aut quouis alio modo illos vexando, sub grauissimis per Canones statutis pœnis, atque censuris. Clerici à laycis non exturbandi.

3 Nullus sæcularium Magistratuum, Vniuersitatum, Conciliorum, aut similium, Ecclesiasticorum bona vel directè, vel indirectè Datijs, Gabellis, Pedagijs, aut vllis quomodolibet oneribus grauare præsumat: Secùs facientes excommunicationem incurrent in Bulla Cœnæ contentam: quam etiam subibunt, qui similibus exactionibus faciendis deputati, eas ab Ecclesiasticis ratione bonorum, quæ possident, audebunt exigere: nisi per Impositiones, & gabellæ.

Apo-

Apoſtolicum diploma id ſibi expreſsè licere monſtrauerint.

Confugientes ad Eccleſiam

4 Nullus confugientem ad Eccleſiam aut comprehendere, aut perſequi, aut quouis alio modo deturbare præſumat. Cum verò acciderit criminoſum aliquem ad Eccleſiam confugere, ab Eccleſiæ illius rectoribus, & moderatoribus poſt triduum dimittatur iuxta felic. record. Vrbani VIII. editam hac de re conſtitutionem.

Flagitioſi non gaudentes.

5 Si verò talis fuerit ad Eccleſiam confugientis exceſſus, vt illius priuilegio ſit indignus, non prius inde extrahendus, quàm nos conſulti fuerimus, & approbauerimus, in quo formam præſcriptam à fel. record. Greg. XIV. ſeruari decernimus.

Conſt. Cum alias 2. Iun. 1591.

Domos Eccleſiaſticorum,

6 Sæcularis Magiſtratus inuitis Eccleſiaſticis domos eorum nec pretio conducant pro hoſpitijs militum, aut aliorum, quamuis eæ iam à dominis eſſent alijs perſonis laycis locatæ.

CAPVT VNDECIMVM

De Sanctorum Reliquijs, & Imaginibus.

1 QVANTVM deuotioni, ac pietati fidelium confert cultus ritè præſtitutus ſacris Sanctorum Reliquijs, ac imaginibus, tantum illi defert, ſi non debita reuerentia colantur: Hoc autem vt euitetur, mandamus, Reliquias omnes, quæ ſunt in Eccleſijs noſtræ Diœceſis, maiori, quo poteſt, ornatu, atque honore ſeruari; quò excitetur, non extinguatur deuotio fidelium. Nunquam publicè adorandæ exponantur ſine

Decorè cuſtodiendæ.

quatuor,

quatuor, aut duobus saltem luminibus: Sine nostra licentia non deferantur ad infirmos: Interposito vitro, vel cristallo videndæ, vel deosculandæ populo protendantur: Si thecæ, quibus asseruantur, aliqua ex parte iniuria temporis sint labefactatæ, resarciantur, aut de nouo fiant: Si nomina Sanctorum, quorum sunt, deleta fuerint, iterum apponantur; si abolita, ponatur, Reliquiæ Sanctorum, quorum nomina sunt in libro vitæ. Custodiantur in loco decenti extra Tabernaculum, sub claui, & vbi humiditas, & periculum corruptelæ non sit: Nemo audeat, vel minimam earum particulam sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ decerpere, aut quomodolibet alienare: Nouas autem reliquias nemo sub prætextu cuiuscunque authenticæ publicè exponat, sine nostra approbatione.

Nomina addenda.

Nouæ reliquiæ non exponantur.

2 Simili honore, ac reuerentia custodiendæ sunt eorumdem Sanctorum Imagines, ad infringendam hæreticorum impietatem, qui earum cultum omni, qua possunt, arte abolere nituntur: Vnde non depingantur immodestæ, indecoræ seu habitu, seu gestu; non referant effigiem personæ alicuius notæ: Non apponantur in pauimentis, aut locis contemptui obnoxijs; non circumferantur deosculandæ populo lucri gratia: qui secus fecerit, nostro arbitrio punietur. Si corrosæ sint, aut deprauatæ, reficiantur, si fieri potest; alioquin si ligneę sunt, comburantur, & cineres in sacrarium deportentur; si lapideę, sub Ecclesiæ pauimento ponantur; si in parietibus depictæ, dealbentur, aut alio modo aboleantur.

Imagines Sanctorum cũ honore seruandæ

Reficiendæ.

3 Cum templa in festiuitatibus ornantur, prophanae imagines, quę deuotionem auertunt, non apponantur.

Profanæ imagines in Templis.

13. Mart. 1625. 4 Meminerint omnes Constitutionis editę à felic. rec. Vrbano VIII. qua pręcipitur omnibus tam saecularibus,

Imagines virorum nõ Sanctorum.

quàm Regularibus cuiuscunque sint ordinis, & instituti, ne imagines eorum, qui licet cum sanctitatis fama decesserint, à Sancta tamen Sede neque Canonizationis, neque Beatificationis honore sunt insigniti, in Oratorijs, atque Ecclesijs, alijsque locis publicis, nec non priuatis cum laureolis, aut radijs, seu splendoribus proponantur, sub pœnis in eadem Constitutione contentis.

Imagines inhonestæ damnantur.

5 Sicut vsus piarum imaginum multum confert ad animos ijs moribus imbuendos, quos habuere, qui ijsdem exprimuntur, & plurimum est commendandus; Ità profectò maximè reprehendendi sunt ij fideles, qui aedibus adornandis non profanis tantùm, sed inhonestis etiam vtuntur imaginibus, quæ intuentium animos ad similes actus mirum in modum irrîtant, & excitant: Parum ne fragilis hominum natura de se in malum est prona, nisi alienis etiam facibus excitetur?

TITV-

TITVLVS SECVNDVS

De Personis Ecclesiasticis.

CAPVT PRIMVM

De Sacramento Ordinis.

1 VICVMQVE ad Sacramentum Ordinis suscipiendum accedunt, sciant se per illud adscribi speciali Christi Domini Militiae, & in illius sortem, hoc est peculiarem, eligi haereditatem. Quapropter non publicis negocijs, & reddendis rationibus obligati, non irregulares, non censura aliqua irretiti, non infames, non bigami, non eunuchi, non mutilati, non aliqua corporis deformitate conspicui, non amentes, non comitiali morbo detenti ij sint, necesse est. Non alio autem animo accedere debent ordinandi, quàm vt Deo seruiant, curis omnibus saecularibus expediti: Nec sine graui Sacramenti huius iniuria posset quis illud expetere ad eximendum se potestati saeculari.

Qui sint ordinandi.

Animus in ordinandis.

2 Ad Sacramentum Ordinis excipiendum nemo accedat sine bono vitae testimonio, & debita scientiae

Praecedat examen.

probatione; & non Confirmatus.

3 Qui ex aliena Diœcesi huc à nobis ordinandus aduenerit, ferat secum litteras dimissorias proprii Ordinarii, vt eas recognoscere, & approbare possimus.

4 Minoribus ordinibus initiandi fidem vel Præceptoris, vel Parochi sui de sufficientia, ac moribus ad nos deferant. Nec quisquam eos suscipiat, nisi animo progrediendi ad maiores, & sacros, ad quos illi disponunt.

5 Prima tonsura non eadem die cum minoribus ordinibus, sed antea suscipiatur.

6 Ordines etiam minores eo suscipiantur ordine, & tempore, quod à Sacro Concil. Tridentino præscribitur, nec mutetur sine vrgenti causa. *Conc. Trid. sess. 23. de ref. cap. 11.*

7 Qui ad sacros ordines promoueri desiderat titulo patrimonii (quod ad minus ascendere debet ad summam 36. aureorum annuorum deductis omnibus oneribus) illud firmum, ac certum esse demonstret, non litibus, non controuersiis obnoxium. In hoc tamen volumus in suo robore manere decretum fel. record. Card. Centini editum die 13. Nouemb. 1636.

8 Ætas in ordinandis pro singulis ordinibus ea communiter assignari solet. In prima Tonsura, Hostiariatu, Lectoratu, Exorcistatu septimus annus; In Acolitatu duodecimus, in Subdiaconatu vigesimus primus, in Diaconatu vigesimus secundus, in Presbyteratu vigesimus quartus completus exigitur.

9 Scientia verò in dictis ordinibus ea esse debet. In Minoribus linguæ latinæ aliqualis intelligentia; in Subdiaconatu, & Diaconatu eorum peritia, quæ ad eos ordines exercendos exquiritur; In Presbyteratu, vt Sacramenta administrari, & populi doctrinam christianam doceri queant.

10 Ordinatus ſine facultate ante præſcriptam ætatem, vel titulo falſo, & ementito Patrimonij, intelligitur ipſo facto ab ordine ſuſcepto ſuſpenſus.

Suſpenſio in non ritè ord natum.

11 Qui ad ſacros ordines, & præcipuè ad Presbyteratum admitti poſtulat, examinatorum cura ſit, ſecluſo omni humano affectu, vt idoneus renuncietur. Præterea deputandi à nobis ſuper mores, ac vitæ rationem, omni fide veritatem nobis aperiant: Ex mente ſiquidem Sacroſancti Concilij Tridentini pauciſſimi ij eſſe debent, & ob ſolam Eccleſiæ neceſſitatem. Facilitas namque concedendi ſacros ordines ſine delectu multa parit ſcandala, quibus ſatius conſultum eſſet, ſi magis laboraretur inopia, quàm multiplicitate Sacerdotum non memorum propoſiti, ac vitæ rationis, quam ſuſceperunt.

Sincerum examen.

Nimia facilit in ordinand damnatur.

Conc. Trid. ſeſſ. 23. de ref. cap. 16.

CAPVT SECVNDVM

De Miniſtris Eccleſiæ.

1 MEritò Miniſtri Eccleſiæ in intima Dei familia numerantur: Siquidem eorum munus eſt, Supremo Principi in eius domo, quod eſt Templum, inſeruire. Ea igitur decet modeſtia, ac diligentia ſacra munia peragere, vt ex eorum aſpectu ſummum in Dei maieſtatem obſequium, ac reuerentiam concipiant fideles: Vt olim Reginæ Sabae accidiſſe perlegimus, ſpectanti ordinem miniſtrantium Regi Salomoni.

Miniſtrorum Dei dignitas

2 In Eccleſia Dei, ſicut in aula Principis, varia ſint oportet famulantium officia. Quapropter omnes ſuas optimè calleant, & accuratè peragant partes. Qui ſuperiori eminent gradu, beneuolentiam, & comitatem

Miniſtri ſe uicem obſe uent.

exhi-

exhibeant his, qui inferiori potiuntur: hi verò reuerentiam viciſſim, & obſequium illis præſtent.

chidiaconi rtes.

3 Archidiaconi, ſeu primas habentis in Capitulis, aut Collegiatis partes ſunt, curare, ne quid contra ceremonias Breuiarij, Miſſalis, Ceremonialis, aut Ritualis Romani peccetur. Ne quid prætereantur ex ijs, quæ de diuinis officijs ſunt decreta. Idem Archidiaconus, nobis impeditis Miſſarum, ſeu officiorum celebritates peragere, quæ ad Epiſcopos ſpectant, eas explebit.

enitentiarij rtes.

4 Pœnitentiarius accedentium confeſſiones aſſiduus, ac patiens excipiat.

ebēda Theo- galis.

5 Canonicus Theologali fungens munere, moralem Theologiam, ſeu quæ ad Conſcientiæ caſus ſpectant alternis ſaltem hebdomadis edoceat.

ſus conſcien- tiæ.

6 Tali conferentiæ adſint omnes Sacerdotes admiſſi, vel admittendi ad audiendas confeſſiones ſub pœna triũ ſcutorum, quæ Monaſterio Pœnitentium applicentur.

dituorum of- ium.

7 Æditui, ſeu Sacriſtæ ſacram ſupellectilem omni diligentia cuſtodiant: quæ ad Miſſarum, aut Officiorum celebrationem requiruntur, ſollicitè parent: Eccleſiam ſæpius purgent; Suis ornent temporibus: pro Miſſis, & Officijs accuratè, & diligenter dent ſigna Campanarum: Exteros Sacerdotes non talari indutos veſte, aut ſine dimiſſorijs, ſeu patentibus litteris ad celebrandum non admittant, iuxta formam ſupra poſitam cap. de Sacrificio Miſſæ. Raro laycos præſertim tempore Officiorum, mulieres verò nunquam in Sacriſtiam inducant: ingreſſas verò morari non permittant.

nſionario. partes.

8 Manſionarij ſuo diligenter fungantur officio: Dum Antiphonas dicunt, & Reſponſoria, caput aperiant, & aſſurgant: Gregorianum cantum ritè nouerint, ac ſeruent.

9 Si

9 Si Chorista absit à Choro, alium iuxta sui muneris leges substituat; alioquin in eius defectum deputabitur à Capitulo, qui eas partes expleat, cui in emolumentum cedet absentis punctatura. Absente Chorista.

10 Diaconatus, & Subdiaconatus emolumentum in Cathedr. habentes, suum peragant munus sub pœna punctaturæ vnius iulij toties, quoties defecerint. Diaconus, & Subdiaconus.

11 Nullus Clericus, aut Eccles. minister sine Superpelliceo, aut Cotta tempore officiorum quocunq; prætextu diuagetur per Ecclesiam; neq; sic, vbi organa pulsantur, accedat aliquis, quò nullus non musicus est admittendus. Clerici sine Cotta.

12 Clerici, quibus cura ceremoniarum incumbit, sub grauibus pœnis nostro arbitrio, videant, ne quid eorum culpa, & negligentia desit, quo minus ritè, in tempore, & sine interruptione sacra peragantur officia: Prælegant quę sunt ipsi dicturi; Parent, quibus alij vsuri sunt, seu libros, seu vestes, seu quęuis alia, prout muneris sui leges expostulant. Ceremoniarum præsides.

CAPVT TERTIVM
De Vita, & Honestate Clericorum.

1 PRÆCIPVVS Ecclesiæ conatus, & cura est in Clericorum moribus informandis: ad eorum siquidem exemplum reliqui fideles suam vel benè, vel malè viuendi rationem instituunt. Quare in genere hoc exiguitas materię à culpa non eximit. Nihil enim tam paruum, aut leue est, quod magnum non habeat momentum, ac pondus: Siquidem, vt oculo totius huma- Vita Clericorum quãti momenti.

ni cor-

ni corporis parti præstantissimae, vel minima athomus nõ leue affert incommodum; Ita Clerico in partem Domini præ cœteris electo nil leue putandum, nil aspernandum videri debet, quod vel suę honestati contrarium sit, vel obuium scandalo pusillorum.

Mores clericorum qui esse debeant.

2 Quapropter sic decet omnino, Clericos, vt Sacrosancta Synodus Tridentina testatur, vitam, moresque suos componere, vt habitu, gestu, incessu, sermonibus, alijsque omnibus rebus nil nisi graue, modestum, & religione plenum pręseferant; leuia etiam delicta, quę in ipsis maxima essent, effugiant. Sess. 22. de refor. cap. 1

3 Quæ in his Constitutionibus pręcipimus, quęque accuratè seruari mandamus, partim spectant ad mores cõponendos, partim ad habitus honestatem.

ugiant Negociationes.

4 Quoad mores, Clerici curis saecularibus, & negocijs, aut negociationibus praesertim illicitis, & ab instituta vitae ratione alienis ne se immisceant: quò Domini seruitio possint vacare liberius. Propterea abstineant etiam à frequentandis Magnatum aulis, vbi & temporis, & bonae, vt sanctos decet, famae fit iactura non leuis, iuxta mentem Sacrorum Canonum, nec non Sacri Concilij Tridentini.

ulas Magnaum.

cilicet Sæcuarium.

abernas.

5 Tabernas, & Popinas, nisi fortè ad inuisendos, vel inde deducendos aduenas, non ingrediantur.

anos amores

6 Amores profanos, seu amationes maximè fugiant: vnde cum liberioribus iuuenibus plateas, & vicos omnia collustrantes oculis non circumeant.

cænicas reręsentationes, cantus.

7 In Scœnis nec cantum exerceant, nec sonum; multò verò minus Histriones in ijs, aut simile id genus hominum agant. Choreas, & saltationes non ducant, nec illis quocunque praetextu adstent. Comędorum, Mimorum, & Histrionum insanis scurrilitatibus non intersint.

Lau-

Laruati nullatenus incedant.

8 Noctu non diuagentur, nisi necessitate compulsi; multò verò minus cantilenis, aut sonis indulgeant. Nocturnas diuagationes.

9 Alearum, & Taxillorum ludo abstineant. Ludos vetitos.

10 Canes venaticos non alant, nec venationes clamosas exerceant. Venationes clamosas.

11 Cum mulieribus non cohabitent, exceptis ascendentibus; & primo, ac secundo gradu consanguinitatis, aut affinitatis. Mulierum contubernium.

12 Si Clericus deprehensus fuerit turpe habere commercium cum aliqua muliere siue domi suæ, etiam prætextu famulatus; siue in aliena, præter suspensionem à celebratione has dabit pœnas. Si Beneficium, aut pensionem habuerit, prima vice tertia parte fructuum; secunda omnibus prouentibus, & fructibus; tertia omni beneficio, ac pensione priuabitur, & alijs obtinendis in posterum inhabilis declarabitur. Si nulla habeat Beneficia, aut pensiones, prima vice sex mensium carcere; secunda absoluta ordinis sui suspensione plectetur: demum si non resipuerit, damnabitur ad triremes. Pœnæ in inhonestos.

13 Clericorum filij ne alantur domi, nec quicquam eis à parentibus testamento directè, vel indirectè legetur: nullum alioquin ius accepturis in hæreditatem tali testamento legatam. Nothis nil delegent.

14 Quoad habitum, pileo vtantur Clerici, quo grauiores viri vti solent, non vittis, aut alijs ad vanitatem inuentis ornamentis redimito. Extremæ indusij partes, quæ circa collum supra pectus sunt, non fibula aurea, aut argentea, vel ex simili materia nectantur, nec cordulis, flocculisuè spectabilibus. Manicarum extrema, quę manuum colla circundant, simplicia sint, ac leuia; non acu picta, non filo inpinnulas ducto. Non torquem, non Habitus Clericorum.

annulum geſtent Clerici. Tibialia vel nigra ſint, vel nigro proxima colori. Calceos non gerant albos, non oblongos, non lunatos in apice, non vittis coloratis obſtrictos.

Cæſaries.

15 Cæſariem non nutriant. Barbam non prolixam, non nimis comptam habeant. Pilos circa labia concìdant, ne ebibendo Sanguinem Chriſti Domini Sacris perfundantur ſpeciebus.

Tonſura Clericalis.

16 Clericalem Tonſuram omnes geſtent, ſed diuerſam pro diuerſitate Ordinum; Minorem ſcilicet, qui in minoribus, maiorem, qui in maioribus ſunt ordinibus.

Longæ veſtes.

17 Longis ad talos demiſſis, & nigris tantùm vtantur veſtibus, eæque nec curioſitatem, nec incuriam redoleant. Sine veſte Clericali nunquam extra domum, vel ad breue tempus incedant. Interiores etiam veſtes non auro ſint, vel argento redimitæ. Vana odoramenta, & non bene in ſtatu ſacro olentia vitentur.

Sine veſte non incedant.

Sclopos non gerant.

18 Sclopos aut longiores, aut breuiores, nec ad venationem ferant Clerici: non enſes, non ſicas, aut quæcunque arma ad pugnam comparata: Milites quippe Chriſti, vt Clerici ſunt, non niſi Dei decet armatura, qua poſſint ſtare aduerſus diaboli inſidias.

19 Nemo clericali veſte, non prima ſaltem tonſura initiatus, vtatur.

20 Secus facientes punientur, iuxta quod Sacrorum Canonum ſtatuta praeſcribunt; & praeterea alijs pœnis noſtro arbitrio pro qualitate tranſgreſſionis.

CAPVT

CAPVT QVARTVM

De Parochi Officio.

1 QVoniam pręcipua, atque immediata animarum cura ſpectat ad Parochos, multa ſparſim decreta ſunt in his Synodalibus Cõſtitutionibus ad eorum officium ſpectantia, quę eos benè noſſe neceſſe eſt, ac ſeruare diligenter.

2 Inprimis morum integritate bonam ſibi apud ſuos pariant æſtimationem, ſine qua nil vnquam in animarum ſalutem euincent. Eluceant pręcipue charitate in proximos. Vitæ integrit

3 Ne à Parochia, prope quam ſuum debent habere domicilium, ſupra biduum nõ abſint; & ſi neceſſitas id exegerit, facultatem habeãt à Vicario noſtro Generali, ſubſtituantque Sacerdotem pium, & idoneum à nobis approbandum. Abſentia à Parochia.

4 Diligentes ſint, vt omnes Parochiani communicent in Paſchate in propria Parochia: Propterea eorum nomina, data, & repetita ſchedula, nouerint. Si qui verò non communicent, adnotentur, & ante quam feſtum Aſcenſionis Domini labatur, ad nos deferant. Deferant etiam ad nos, ſi quę ſint ſcandala in ſua Parochia, quibus ipſi per ſe opportunum remedium pręſtare non poſſint. De commun ne in Paſchat

5 Parochorum cura ſit, vt in ſuis Parochijs deputentur viri graues, ac pij componendis ciuium diſſentionibus idonei. Pacis arbitri

6 Cataſtum omnium ſuorum bonorum ad Eccleſiam pertinentium faciant, ac noſtro tradant ſeruandum Cancellario. Cataſtum bonorum.

[D]eputati super [q]uascunq; dif[fe]rentias paro[c]horum.

7 Si circa decimas, aut quoduis aliud exigendum à à Parochis orta fuerit controuersia, eam agi volumus apud deputatos à nobis, quos nominamus.

Ad. R. D. Malatestam Gabutium Can.) Cathedr.
Ad. R.D. Bartholomeũ Palmuccium Can.)
Ad. R. D. Franciscum Mariam Mozzium Pręposr. Sancti Saluatoris.

CAPVT QVINTVM

De Regularibus, & Exemptis.

[R]egulariũ or[d]inum vtilitas.

1 QVANTVM vtilitatis, & ornamenti à Sacris Religiosorum ordinibus Ecclesię semper accesserit, nemo non nouit: nosque præcipuè, quos suo gregi Diuina pietas Pastores addixit, experimur in dies; eorum opera in plerisque curæ nostræ munijs non mediocri commodo populorum vtentes.

[O]bseruantia [i]nstitutæ vitæ [c]ommendatur.

2 Propterea, quia tali auxilio non solum non destitui, sed magis corroborari desideramus in dies, in visceribus Iesu hortamur omnes regulares, vt eam, quam professi sunt, vitæ rationem omni cura, ac studio prosequantur.

3 Quamuis Religiosorum ordines à Sancta Sede approbati sint, sibique viuere sine Episcoporum directione permissi, tamen multa, quæ communem spectant animarum salutem, eadem Sancta Sedes noluit ab eis liberè nisi scientibus, aut etiam consentientibus nobis exerceri. Ea in primis sunt Conciones habere, Confessiones excipere, Indulgentias publicare, Supplicationes extra claustrum instituere, Moniales alloqui, Sacros ordines sicut, & Consecrationem Ecclesiarum, aut sa-

[I]n quibus Re[g]ulares subie[c]ti sint Ordina[r]ijs.

cra Olea aliunde expetere.

4 Præterea regulares tenentur ad officium Patroni Ciuitatis, & Prouinciæ, non tamen ad octauam, ſicut & abſtinere debent ab adminiſtrando Sanctiſſimo Viatico, aut Extrema Vnctione ſæcularibus perſonis, à Benedicendis Sponſis, aut Patrocinandis pueris in Baptiſmo, & in Confirmatione, ab Eccleſiarum conſtructione ſine noſtra facultate, ab efferendis ad ſepulturam mortuorum Cadaueribus ſine licentia Parochi. Officium P[atroni C]troni.

5 Si quis Regularis extra clauſtrum, aut obedientiam ſui Superioris extiterit, noſtræ iuriſdictioni ſubiacebit: ſicut ſi in aliquo ad fidem ſpectante deliquerit, ad noſtrum, vel Inquiſitoris Tribunal deferendus eſt. Extra clau[ſtrum] degentes.

CAPVT SEXTVM

De Teſtibus Synodalibus.

1 EOrum officium eſt ſolum inquirere, an Dei Cultus per Canonicos, Parochos, & alios Sacerdotes, ac Clericos iuxta Conſtitutiones Eccleſiæ vniuerſalis, & noſtræ Dœceſis propagetur, vel certè quid patiatur. Teſtium Sy[no]dalibus offi[cium]

2 In Teſtes Synodales Eligimus Teſtes Synodales.

R. R. D. D.

Hieronymum Spinuccium S. T. D.) Canonicos
Ioſephum Talianum.) S. Saluatoris.
Iacobum Valerium.) Vicarios Curatos
Euangeliſtam Gilium.) Eccleſ. Cathedr.
Angelum Gabuccinum Archipresbyt. S. Georgij.

Octa-

Octauium Palmuccium S. T. D. Priorem S. Mariæ de Porta.

Vicarios Foraneos per Diœcesem.

CAPVT SEPTIMVM

De Iudicibus Synodalibus.

dicum Par-

VT causæ ad Ecclesiasticum forum deductæ, ea qua par est doctrina, atque integritate tractentur, id summopere Iudicibus à nobis electis commendamus, vt in summam redigant causas.

Iudices. Iudices Synodales Adm. R.R. D.D.

Ioseph Compagnonus Archidiac. I.V.D.

Malatesta Gabutius I.V.D.
Franciscus Frontonus I.V.D. Pœnitentiarius.
Io: Franciscus Mozzius I.V.D.
Bartholomæus Palmuccius I.V. & S. T. D.
} Canonici Ecclesię Cathedralis.

Franciscus Maria Mozzius I. V. D. & Sancti Saluatoris Præpositus.

CAPVT OCTAVVM

De Consultoribus Synodalib.

1 VT Gregi nostro nihil deesset eorum, quæ ab Amantissimo Pastore posset expetere, adhibito Consultorum plurium eorumque doctrina, ac vitæ

probitate ſpectabilium conſilio Synodales Conſtitutiones edidimus.

2 Eorumdem partes erunt, ſi quæ in his legibus obſeruandis oriantur dubia, nobis conſilium, ac mentem ſuam aperire: eiuſdem ſiquidem principij eſt, & bona parere, & parta ſeruare. Conſultorum partes.

3 In Conſultores Synodales elegimus, & nominamus Conſultores Synodales.

Adm. R. R. D. D.

Ioſephum Compagnonum I. V. D. & Archidiaconum.

Malateſtam Gabutium I.V.D.
Franciſcum Frontonum I. V. D. & Pœnitentiarium.
Ioannem Franciſcum Mozzium I. V.D.
Bartholomæum Palmuccium I.V. & S. T. D.
} Canonicos Cathedralis Eccleſiæ.

Franciſcum Mariam Mozzium I. V. D. & Sancti Saluatoris Præpoſitum.

Fr. Ioannem Baptiſtam Talianum Ord. Prædicatorum Mag. & Vic. S. Officij.

Fr. Vincentium de Gulijs Minor. Conuent. Mag. S. T. & Phil. Profeſs.

Fr. Michaelem Angelum Syluanum Ord. Heremit. Sancti Auguſtini S. T. Mag.

P. Alexandrum Rotam Præpoſ. S. Pauli.

P. Vincentium Donum Societatis Ieſu S. T. Profeſſ.

CAPVT

CAPVT NONVM
De Examinatoribus Synodalibus.

Sincerum examen.

1 QVANTVM referat in animarum directores non niſi idoneos eligere, nemo non nouit: ad eorum ſiquidem vitæ rationem reliquorum mores informantur. Propterea maiori, quo poſſumus, animi ſenſu Examinatoribus Synodalibus commendamus, vt omni ſepoſita affectione mortali id muneris exequantur, ſolum Dei cultum, & animarum ſalutem præ oculis habentes.

Simoniæ ſuſpicio.

2 Caueant in primis omnem Simoniæ ſuſpicionem, quam fugere non poſſent, ſi quid ab examinandis acciperent, daturi alioquin & Deo, & nobis graues pœnas.

amentum ſtandum.

3 Antequam Synodus abſoluatur, omnes Examinatores Synodales in manibus noſtris iurent ad Sancta Dei Euangelia, ſe hoc munus fideliter obituros.

aminatores.

4 In Examinatores Synodales eligimus

Adm. R. R. D. D.

Ioſephum Compagnonum I. V. D. & Archidiaconum.
Malateſtam Gabutium I.V.D.
Franciſcum Frontonum I. V. D. & Pœnitentiarium.
Bartholomęum Mancinellũ I.V.D
Amicum de Amicis I. V. D.
Bartholomæum Palmuccium I.V. & S. T. D.
Claudium Claudianum I. V.D.
} Canonicos Eccleſiæ Cathedralis.

Fran-

Franciſcum Mariam Mozzium I. V. D. & Sancti Saluatoris Prępoſitum.
Franciſcum Riccium S. T. & Phil. D.
Fr. Ioannem Baptiſtam Talianum Ord. Praedicatorum Mag. & Vic. S. Officij.
Fr. Vincentium de Gulijs Minor. Conuent. Mag. S. T. & Phil. Profeſſ.
Fr. Michaelem Angelum Syluanum Ord. Heremit. Sancti Auguſtini Mag. & S. T. Profeſſ.
P. Alexandrum Rotam Praepoſ. S. Pauli.
P. Iulium Rettabenium Soc. Ieſu Rectorem S.T. Profeſſ.
P. Vincentium Donum Soc. Ieſu S. T. Profeſſ.

CAPVT DECIMVM

De Viſitatoribus Synodalibus.

1 VT ad Eccleſiæ formam exornandam multùm conducit optimarum legum inſtitutio; ita propemodum nullius momenti illa eſſe deprehenditur, vbi leges per incuriam non obſeruari contigerit. Viſitatorum munus.

2 Quapropter quò Conſtitutiones Synodales, quem in ijs condendis habuimus, ſortiantur finem, nominamus

Viſitatores Synodales.

Adm. R. R. D D.

Ioannem Franciſcum Ferrum
Amicum de Amicis I. V. D.
Claudium Claudianum I. V.D.
Ant. Flam. Marchettum I. V. D.
} Canonicos Cathedralis Eccleſię. Viſitatores Synodales.

Io: Baptiſtam Ferrum I. V. D. & Congreg. Orat.
Angelum Finum I. V. D.

CAPVT VNDECIMVM

De Vicarijs Foraneis.

1 QVONIAM per nos ipſos totam Diœceſim adminiſtrare non poſſumus, neceſſe eſt plures per illam conſtituere Vicarios, quorum curae, ac diligentiae plura commendemus.

[margin: ...icarij Foranei ...rtes.]

2 Ij igitur inuigilent in primis, vt Parochi, & reliqui Sacerdotes, ac Clerici ſuo munere rite fungantur: Vt hæ Synodales Conſtitutiones, ſicut & decreta à nobis in viſitationibus peracta ſeruentur.

[margin: ...auſæ peragen...]

3 Cauſis ſuam excedentibus authoritatem, & iuriſdictionem ne ſe immiſceant; vt ſunt omnes illæ ciuiles, quæ ſummam quinque ſcutorum ſuperant.

[margin: ...andala defe...nda.]

4 Si quæ oriantur ſcandala, vel ſi quod graue delictum acciderit, ſtatim nos fieri certiores curent.

[margin: ...oceſſus for...ndi.]

5 In cauſis ad ſe ſpectantibus ſumma diligentia, ac fidelitate proceſſus fieri ſtudeant, eoſque ad nos tranſmittant.

[margin: ...gulares ex...a Monaſte...um.]

6 Si Regularis aliquis ſine litteris patentibus ſuorum Superiorum illac vagus pererret, ad nos deferant.

[margin: ...ſtributiones ...orũ Piorum.]

7 Inuigilent, ne bona locorum Piorum, quæ nobis ſunt ſubiecta, quid patiantur: in quibus diſtributiones, & diſpenſationes factas, & manu Vicarij Foranei non ſubſcriptas, nullas eſſe decernimus.

CAPVT

CAPVT DVODECIMVM

De Monialibus.

1 SACRÆ Virgines, vt supremi Sponsæ Principis, ea par est, niteant integritate corporis, animiq; cādore, vt Dei oculos & mouere queant, & detinere: Mirum quippe est quanto laudum apparatu Rex amantissimus in Sacris eloquijs per partes omnes Sponsæ suæ ornatum, mundumq; percurrat; non crinem, non calceum voluit illaudatum præteriri: eo siquidem Cœlum, hoc terra prospicitur: Vt hinc amoris incorrupti sinceritate, inde terrenorum omnium despectu in Diuino Sponso flamma caritatis excitetur. **Moniales Spōsæ Christi.**

2 In primis igitur hortamur in Visceribus Iesu omnes Deo sacratas Virgines, quæ, vt Cœlo liberius fruerentur, spretis mundi illecebris, vinculisque disruptis suam vltro libertatem emanciparunt, vt memores propositi eam vitæ institutionem, quam vt sanctam prius veneratæ, postea verò, vt salutarem sunt secutæ, accuratè meditentur, seruentque diligenter. Animo enim generoso æquè, ac pio, quod semel placuit, amplius displicere non potest. **Leges suas seruent.**

3 Propterea Missæ sacrificio quotidie intersint. Concionibus audiendis frequentes sint, ac tacitæ. Singulis saltem mensibus conscientiam per sacram Confessionem expient; & animam sanctissima Eucharistia reficiant. **Pietas commendatur.**

4 Vnus sit omnium Confessarius à nobis approbatus: Nec vlla ex Monialibus alteri sine speciali nostra facultate confiteatur. **Vnus Confessarius.**

Habitus sæcularis. 5 Virili habitu nunquam Moniales vtantur: muliebri verò, & sæculari, si quando vti contingat, exterorum quorumcumque prospectum euitent. Ludi prohibiti. Taxillis, & aleis ne ludant. Canes. Canes intra Monasterium nec teneantur, nec admittantur. Litteræ. Litteræ non mittantur, neque accipiantur ab exteris, quin prius Præfectæ, seu Abbatissę legendę monstrentur.

Ornatus superfluus. 6 In habitu, & cultu corporis vti mundicies, ac puritas maximè laudanda, ita profanus, & saecularis ornatus, ac fucus est reprehendendus in primis: ne sacra Deo Virgo alterius, quàm Sponsi Cœlestis oculis adornari videatur.

Ingressus in Monasterium. 7 In Claustra Monasterij, quę sunt veluti sepes dilectę Vineę Domini, nemo cuiuscumque sit sexus ingredi sine speciali facultate pręsumat sub pœna excommunicationis Summo Pontifici reseruatę iuxta Constit. Pij V. & declarationem viuæ vocis oraculo Clementis VIII. *Quarant. in summ. Bullar. V casu reseruati.*

Quibus, & quomodo liceat ingressus. 8 Illi, quibus vel animarum, vel corporum curandorum, seu domesticę rei pertractandę causa permissum id fuerit, vt sunt Confessarij, Medici, Chirurghi, Baiuli, Fabri, & similes, sciant non sibi licere aliò diuertere, quàm quò necessitas eos compellit: nec facultatem vllam illis concessam declaramus, nisi post ortum, & ante Solis occasum.

9 Confessarius non ingrediatur hebdomada sancta Monasterium ad illud Aqua Benedicta lustrandum.

Celebrantes in Ecclesia Monialium. 10 In Ecclesijs Monialium nullus Sacerdos siue sęcularis, siue Regularis sine nostra licentia Missas, aut alia celebret officia, neque conciones habeat: habitę deinde facultatis prętextu nullam ex Monialibus alloquatur.

Collocutiones cum Monialib. 11 Nemo, exceptis consanguineis, & affinibus in primo, & secundo gradu, sine nostra scriptis data li-

centia

centia Moniales alloquatur, aut collocutoria ingrediatur sub pœna scutorum duodecim, quorum sex Monasterio Sancti Rocchi, alia executoribus danda præcipimus.

12 Qui cum tali licentia ad Monasterium accedit, eam Abbatissæ seruandam dabit, referendam deinde nobis, siue per nos deputatis; nec vllam ex Monialibus alloquetur sine auscultatricibus de more præsentibus. Licentia in m nu Abbatiss

13 A prima Dominica Aduentus vsque ad festum Natiuitatis Domini: à feria quarta Cinerum, vsque ad Dominicam Resurrectionis, sicut & omnibus ijs temporibus, quibus Moniales habet Chorus, nulli licentiam aliquam, aut consanguinitatem, seu affinitatem suffragari volumus. Quibus temp ribus licenti non valeat.

14 Ille, qui ratione consanguinitatis, aut affinitatis accedit ad Monasteria, nullam aliam ex Monialibus eo prætextu vocet in colloquium; alioquin transgressorum pœnis subiacebit.

15 Conuiuia, quæ aliquando fieri audiuimus cum sæcularibus personis ad ianuam Monasterij, omnino prohibemus; sicut etiam, ne per illam, aut alio quolibet modo in clausuram infantes admittantur. Conuiuia ad Ianuam. Infantium in troductio.

16 Clerici, qui vestes, & altaria ad Sacrificium instruunt, non eligantur à Monialibus sine nostro beneplacito. Ministri Eccl siæ seruiente

17 Exteri musici non admittantur in Ecclesiam Monialium, vt ibi canant, vel cantum, aut sonum doceant Moniales sine nostra expressa licentia; in quo reuocamus, & irritamus omnes illas facultates ob id hucusque concessas. Musici exte

18 Qui rem Monasterij quomodolibet administrant, & curant, vt sunt Aduocati, Procuratores, & similes, cum Administrat res.

sola

ſola Abbatiſſa, aut ab illa deputatis agant: hanc autem adminiſtrationem, ſeu curam nemo ſuſcipiat niſi de noſtro conſenſu.

ffragiũ de ad-ttendis puel-

19 Nulla puella admittenda in Monialium numerum vocetur in publica ſuffragia, niſi nobis ante conſultis; quæ verò aggregandæ ſunt, ſciant expeditè legere ad ritè in Choro pſallendum.

communica- in cogentes Monaſteriũ,

Conc. Trid ſeſſ. 25. c. 8. de ref.

20 Nouerint omnes grauem à Concilio Tridentino fulminatam excommunicationem contra omnes, & ſingulas perſonas, cuiuſcunque ſint qualitatis, & conditionis, quæ quomodocunque cóegerint aliquam Virginem, vel Viduam, aut aliam quamcumque mulierem inuitam, præterquam in caſibus expreſſis in Iure, ad ingrediendum Monaſterium, vel ad accipiendum habitum cuiuſcumque religionis; quæque conſilium, auxilium, vel fauorem dederint; queque ſcientes eam non ſponte ingredi Monaſterium, aut habitum ſuſcipere, aut profeſſionem emittere, quoquo modo eidem actui, vel præſentiam, vel conſenſum, vel autoritatem interpoſuerint.

as ſuſcipié- habitum.

ittendi pro- ſionem.

21 Vt libertati puellarum Virginum conſulatur, ſeruentur, quæ ab eodem Sacroſancto Concilio ſeſs. 25. cap. 15. 16. & 17. ſtatuuntur; nempe quòd puella ante duodecimum annum habitum non ſuſcipiat: Quòd ante decimum ſextum completum profeſſionem non emittat, alioquin ſit nulla: Quòd ad profeſſionem non admittatur, niſi per nos, aut Vicarium noſtrum Generalem exploratum fuerit de Virginis voluntate, an coacta, an ſeducta ſit, an ſciat quid agat: Et quòd ante profeſſionem, excepto victu, & veſtitu nouitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocunque prætextu à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius Monaſterio nihil ex bonis eiuſdem tribuatur: Et hoc po-

ſtre-

ſtremum præcipitur à Sancta Synodo ſub pœna anathematis incurrenda, tam à dantibus, quàm accipientibus.

22 Præfecta ante menſem nos admoneat de profeſſione facienda ab aliqua nouitia.

23 In Eccleſia Monialium nulli exteræ perſonæ ſepultura concedatur, ſub pœna ſcutorum viginti quinque ſoluendorum à defuncti hæredibus Monaſterio Pœnitentium, ſeu Conuertitarum. Sepultura in Eccl. Monia[lium]

24 Ad ianuam, quà in vſus Monaſterij neceſſaria per iumenta tranſuehuntur, nulla ex Monialibus accedat, præter eas, quibus id munus à Præfecta fuerit demandatum; quæ autem ibi adſtant de neceſſitate, non colloquendi cum exteris, ſed aduecta recipiendi cauſa tantùm id faciant. Ianuæ Monaſterij.

25 Principalis verò ianua Monaſterij raro aperiatur, & nunquam ante Solis ortum: nec ibi ad colloquendum cum vllo ex ſæcularibus Moniales immorentur.

26 Fores Eccleſiæ ſicuti non niſi poſt ortum Solis ſunt aperiendæ; ita in eiuſdem occaſu claudendæ. Et Eccleſiæ.

27 Nouitiæ ſeparatim ab alijs Monialibus habitent. Magiſtra Nouitiarum vna ſit electa à Capitulo, ſub cuius cura non ſit amplius Nouitia exacto anno integro nouitiatus; tunc tamen temporis profeſſionem emittat, vel dimittatur. Nouitiæ.

28 Officia quæcunque, quibus ſæculares interſunt, poſt occaſum Solis non protrahantur. Officia interdi[u] complenda.

29 Si quando à Monialibus concentus muſici vſurpentur (quos ſacris Virginibus ad imitationem B. Cæciliæ, quæ decantantibus organis ſuauiſſimè Domino decantabat, prohibere non poſſumus) ne ex laudibus ſoli Deo debitis aliquid ſibi decerpat communis hoſtis, maiori, quo poſſumus, animi ſenſu mandamus, vt ij non fiant Cantus quat[e]nus permiſſus

extra

extra diuina officia, non ad crates Ecclesiæ, seu Collocutorij, non ad ianuam; sed neque canantur, quæ sunt Italico, seu vulgari sermone composita.

ingressu puellarum Virginũ.

30 Eodem modo iubemus, ne Puellæ primùm ingredientes Monasterium numero Monialium adscribendę, excipiantur concentibus, aut cantibus, apertis coram confluente populo ianuis: Quę enim mundo valedicunt, vni Deo placiturę, omnes, par est, vt mundanos strepitus, ac rumores euitent, ac fugiant.

bbatissæ electio.

31 Ad Abbatissam eligendam debent saltem duę tertię partes Capituli suis suffragijs accedere; alioquin electio sit nulla; non obstante quocunque vsu, & consuetudine, seu lege in contrarium; sic enim consultiùs prouidetur quieti totius Monasterij.

32 Hę Constitut. Italico redditę sermoni seruentur in Monasterijs,& in Capitulo recitentur statutis tẽporibus.

egulæ Capuccinarum,& Orhanarum.

33 Quas typis impressas habent Regulas Conuentus Capuccinarum,& Orphanarum, strictè admodum seruẽt; nec in vlla earum fiat aliqua dispensatio absq; facultate plenæ Congregationis Consultorum Synodalium.

onfessarij extraordinarij.

34 Quando Monasterijs Confessarios per annum extraordinarios concedimus, volumus prius ijs praefigi tempus decem dierum, quibus munus suum perficiant: Deinde tunc temporis Confessarius ordinarius sine nostra liceatia (quam non nisi ex vrgentissima causa concedemus) ad Monasterium non accedat.

enestræ vicinarum domorum.

35 Nulla in vicinis Monasterio domibus fenestra aperiatur, vnde in illud possit patere prospectus: si sit aperta, claudatur.

antilenæ prope Monasteria.

36 Nullus saecularium prope septa Monialium audeat, noctu praesertim, cantilenis, aut concentibus musicis vacare.

CAPVT

CAPVT DECIMVM TERTIVM

De Notarijs, ac Contractibus.

1 CVRENT Notarij omnes, vt publici Iustitię distributiuę Ministri, in suo munere obeundo diligentiam aequè seruare, ac fidem. Diligentia, a fides.

2 Notarij rogati de vltimis voluntatibus, si quod legatum pium fuerit, post duos menses à testatoris obitu certiores faciant Rectores, seu administratores eius loci pij, cui legatum fuerat addictum; sub pœna excommunicationis, & scutorum decem, quæ Monasterio Sancti Rocchi applicentur. Pia legata.

3 In exigenda mercede eos fines, quos nos præscripsimus, ne transgrediantur. Mercedis e ctio.

4 Omnes contractus post dies quindecim ad summum protocollo adscribant; alioquin nullus Confessarius ijs absolutionem impertiat, donec suo muneri satisfecerint. Cōtractus re dendi protoc lo.

5 In annuis censibus seruetur Constitutio Pij V. aliàs irriti sint. Census.

6 Notulam cuiuscunque contractus ad Pia loca spectantis deferant ad nostrum Cancellarium ab illo seruandam; quò vnuscuiusque loci pij iura, ac bona non pereant. Contractus rebus pijs.

CAPVT DECIMVMQVARTVM

De Miniſtris Fori Epiſcopalis.

amentum ... ſtandum.

1 QVICVNQVE in miniſtros fori noſtri Epiſcopalis electi fuerint, non ante munus ineant ſuum, quàm iureiurando promiſerint, ſe illi omni fidelitate ſatisfacturos.

igentia ... mmendatur.

2 Diligentes ſint in ſuſcipiendis, faciendis, & ſcribendis querelis, accuſationibus, inquiſitionibus, denunciationibus, proceſſibus, inſtrumentis, litteris patentibus, & ſimilibus, quæ à noſtro foro ſuſcipi, ſcribi, atque formari contigerit. In quo maximè inuigilent, vt annus, ac dies ſuſceptæ querelæ, accuſationis &c. adſcribatur.

pendia labo- n.

3 In exigendis ſtipendijs laborum ſuorum, ſeruent, quæ à nobis in hoc ſunt ſtabilita, aliàs dabunt pœnas noſtro arbitrio.

4 Meminerint demum forum Epiſcopale, quod, quàm maximè fieri poteſt, integerrimum, atque incorruptum eſſe debet, maxima ex parte ex miniſtrorum probitate pendere.

TITVLVS

TITVLVS TERTIVS
De Locis Pijs.
CAPVT PRIMVM
De Sacrosanctis Ecclesijs, & Altaribus.

1 AXIMI semper, & meritò habitus est in Ecclesia Templorum nitor, & cultus: Eo quippe fidelium pietas, & in Deum reuerentia nimium quantum augetur. Mandamus igitur omnibus Ecclesiarum rectoribus, atque ministris, vt omnem adhibeant diligentiam, quò Ecclesiæ, Oratoria, Capellæ, & Altaria, quorum administrationem gerunt, summa munditia, atque ornatu, quantum fieri poterit, niteant; & nihil omnino vel in tectis, vel in parietibus, vel in fenestris, vel in pauimento, vel alibi videatur, quod vel accedentium oculos offendere, vel à frequentandis pijs locis eorum animos aliqua ratione possit auertere: Siquidem grande nimis peccatum est (vt Sacrae Scripturae loquuntur) detra- Cura Templorum commendatur.

here homines à Diuino cultu, atque obſequio.

Nouæ Eccleſiæ.

2 Nouas Eccleſias, Capellas, & Oratoria ſine noſtra facultate nulli licet erigere; nec in erectis Diuina Officia celebrare, quin per nos prius conſecrentur, aut benedicantur.

Profanæ imagines.

3 In ornandis Templis vitetur quorundam illaudabilis vſus exponendi fidelium aſpectibus profanas imagines, aut picturas: Concentus etiam muſici ſint graues, & ad pietatem compoſiti, qui deuotionem excitent, non curioſitatem irrìtent, ac nutriant.

Locus Concioni audiendæ.

4 Sedilia, & ſubſellia, quæ in Eccleſijs ad audiendum Dei Verbum ſeruari ſolent, congruo ſint ordine collocata, & in eandem formam, quantum fieri poteſt, elaborata. Declaramus autem, nullum ius vnquam laycis acquiſitum in ijs eſſe, etſi longo tempore ibi ea eſſe permiſerimus: ſed liberum eſſe, ea permutare, prout magis expedire iudicauerimus.

Altarium mundities.

5 Altaria ſint munda, tribus cooperta mappis, cum Cruce, aut imagine, cum pallijs pro temporum differentia coloratis, immunia à puluere,& quouis alio, quod è ſuperiori parte in illa poſſet immitti; ſint dotata, alioquin tollantur: prope illa nulla ſit ianua, vnde ventorum ingreſſu celebrās ibi Sacerdos perturbetur. Ad Altarium oſculationem nullo modo populus admittatur.

Altarium oſculatio.

Supellex cuſtodienda.

6 Sacra ſupellex in Sacriſtia ſeruetur per Æditeuos ſumma cum diligentia, tum quoad decentiam, tum quoad ſecuritatem, ne vel ob loci humiditatem corruptelæ,vel ob cuſtodiæ defectum latrocinijs ſit obnoxia. Porro ex ea, quæ ad Cathedralem Eccleſiam ſpectat, nihil alijs commodetur, ſub pœna excommunicationis, neque prętextu, quod inſeruire debeat alicui ex Canonicis, aut alteri ex Capitulo eiuſd. Eccl. alibi ſacra officia peracturo.

Non commodanda.

7 Vbi celebraturi Sacerdotes apparantur, vel Crux, vel pia ſpectetur Imago. Sacræ veſtes decenti ſubſtrato panno excipiantur. Paratus ad celebrandum

8 Si Eccleſiam aliquam, aut Capellam, aut Altare labi contigerit, aut deſtrui, cæmenta lapides, & rudera ad alios non pios vſus nemo conuertat. Eccleſiæ dedictæ materie

9 Onera Miſſarum, quæ illis erant addicta, in Matrices, ſeu viciniores transferantur Eccleſias. Onera Miſſarum.

CAPVT SECVNDVM

De Capitulo Cathedralis, & Collegiata S. Saluatoris.

1 NECESSE eſt, ſæpius inter ſe conueniant tum Canonici Cathedralis, tum Collegiatæ Sancti Saluatoris, ad conſulendum, ne res Diuina quid detrimenti patiatur; ne Eccleſiæ bona dilabantur. Crebra Congregatio.

2 Negocia ſtatuantur ſecretis ſuffragijs: aliter ſtatuta, nulla ſint: exteris non propalentur ſub pœna ſuſpenſionis: Nemo alteri aut dandum, aut videndum tradat ſuffragium ſuum. Suffragia ſecreta.

3 Vt Congregatio ſit legitima debet ſaltem media Capituli pars adeſſe, aliàs nullam declaramus. Congregatio legitima.

4 Decreta in codice referantur. Ad ſeruandas ſcripturas Archiuium ſit clauibus obſeratum, quarum vnam Archidiaconus, eoque abſente ſenior ex Canonicis, alteram Secretarius cuſtodiet, quo inſcio nulli ſcripturam, aut codicem quempiam inde licebit extrahere. Archiuium.

5 Ne

ıſtum bo-
ım.

5 Ne bona Eccleſiæ peſſum eant, ſicut multa iam iuiſ-ſe dolemus, mandamus fieri cataſtum omnium bonorum Eccleſiaſticorum in Archiuio ſeruandum; & ſi quando contigerit ea locanda eſſe, nec locatio, nec cenſus fiat penes Canonicorum conſanguineos vſque ad ſecundum gradum incluſiuè.

decreta bis
endum Ca-
lum.

6 Cum Capitulum cogendum erit cauſa diſponendi de bonis communibus, bis cogatur: in primo proponantur, quæ ſunt agenda; in altero propoſita decernantur.

poſitio offi-

7 Quando officiales mutantur, tradatur ſucceſſoribus nota eorum, quæ ad ſingularia ſpectant officia.

CAPVT TERTIVM

De rebus Eccleſiæ non alienandis.

1 BONA Eccleſiaſtica, vtpotè hæreditas Domini, ſumma debent cura cuſtodiri; vt Supremus Pater familias rationem aliquando repetiturus, quod laudet, ac muneret; non quod damnet, ac plectat, inueniat.

enantes bo-
Eccleſię ex-
mmunican-
t.

2 Si quis bona quocunque titulo ad Eccleſiam pertinentia, aliqua ratione vel vſurpare, vel quomodolibet alienare præſumpſerit, Anathemati tandiu ſubiacebit, quandiu in integrum ſit res Eccleſiaſtica reſtituta: & ſi quidem Clericus fuerit, ſuſpenſione, & beneficij, ſi quod habuerit, priuatione punietur.

onſtitutio pu-
canda.

3 Hæc conſtitutio à Parochis ſuis parochialibus vulgari ſermone publicetur.

taſtum faciē-
m.

4 Ne bona Eccleſiæ paulatim dilabantur, in primis ab

eorum

eorum Rectoribus, Custodibus, seu quomodolibet Administratoribus fiat eorundem Catastum, seu inuentarium cum suis terminis, partibus, Iuribus, actionibus, & similibus; idque in vniuscuiusque pij loci seruetur Archiuio.

5 Præterea locationes vltra triennium, venditiones, permutationes, & quæcunque aliæ translationes sine Apostolicæ Sedis beneplacito fieri nequeunt. Quod verò ex Cap. Terrulas permittitur nobis, vt facultatem impertiamur alienandi res exiguas, id intelligendum dicimus de non excedentibus pretium viginti quinque circiter ducatorum aureorum de Camera, iuxta communem Doctorum sententiam. Quæ locationes liceant. Quid sit Terrula.

6 Cum verò contigerit, bonorum locationes fieri cum facultate, eæ non consanguineis, aut affinibus intra secundum gradum, sed neque Hebræis fiant. Si agri sint, vicinis, quantum fieri potest, non locentur: quòd si aliud necessitas exigat, in locationis apocha describantur fines, & termini. Anticipatæ solutiones vltra sex menses non recipiantur in præiudicium successorum. Quibus facienda locatio. Et qualiter.

7 In ijs contractibus, in quibus fideiussio requiritur, apponatur clausula obligans ad renouationem eiusdem. Fideiussio.

8 Arbores fructiferæ ne cædantur sine nostra facultate; eaque habita aliæ plantentur, aut inserantur. Quæ autem dicuntur cæduæ, in duplici sunt genere: aliæ se totas præbent in fructus; aliæ solùm materiam igni subministrant; illæ à radice, hæ verò tantùm, quà stipes partitur in ramos, possunt abscindi. Arbores ne cædantur. Arbores cęduę

9 In Canonibus, & Laudemijs tum exigendis, tum adnotandis cura diligens adhibeatur: Et si pœna caducitatis ob defectum solutionis, vel quiduis aliud incurratur, ea in præiudicium Ecclesiæ non condonetur. Canonis exactio.

Scripturæ deferendæ.

10 Scripturæ omnes, quæ ad Ecclesias quascunque spectant, deferantur ijsdem ab eas habentibus intra mensem, sub pœna excommunicationis; nec liceat alicui illas ab Ecclesiæ Archiuio detrahere sub eadem pœna.

CAPVT QVARTVM

De Confraternitatibus.

1 SALVBRITER inuectas, & sanctè hucusque seruatas Confraternitates, par est, imposterum pari animo, ac diligentia custodiri.

Leges seruandæ

2 Omnes Confraternitates suas habeant, ac seruent leges, & statuta; eaque si non habeant, condant, nobisque deferant approbanda.

Confratrum mores.

3 Confratres omnes pietate, atque integritate morum præstent: qui tales non fuerint, non admittantur, admissi corrigantur; incorrigibiles è catalogo Fratrum expungantur.

4 Confratres infra decimumsextum annum vim suffragij non habeant.

Societatum aggregationes.

5 Societates, quę Religionibus, & Confraternitatibus aggregantur, à nobis approbari debent; harum verò Congregationum prętextu nullus Sacerdos audeat à casibus, aut excommunicationibus vel Summo Pontifici, vel nobis reseruatis absoluere; multòque minus, in aliqua irregularitate dispensare.

Catastum bonorum.

6 Confraternitates omnes habeant Catastum, seu inuentarium omnium bonorum, & iurium quomodolibet ad illas spectantium, seruandum in Archiuio: Vbi etiam seruetur liber, in quo singillatim descripti sint contractus

omnes

omnes donationes, legata, officia, ſeu munia, & onera Miſſarum.

7 Ad eleemoſinas quęrendas, quod ſumma cum moderatione, ac pietate pręſtandum eſt; non eligantur mulieres, ſed confratres, qui ſaccis induti ſine Vexillo, aut Cruce ad eas perquirendas accedant. Eleemoſinæ [illegible] per Mulieres

8 Caueant ne obuentiones quaſcunque in alios vſus conuertant, quàm in deſtinatos. Bona non al[illegible] diuertenda.

9 Administratores peritos, ac pios conſtituant, qui rei totius curam gerant; quique ſingulis annis rei adminiſtratę rationem ad nos deferant: nec non depoſitarium cum eodem onere, ſed cum incremento ſtipendij. Adminiſtratores.

10 Nullus niſi in vna Confraternitate ius habeat ſuffragij: nec pluribus adſcribatur, excepta ratione acquirendarum Indulgentiarum. Nomen adſc[illegible] bendum vni Confraternitati.

11 Cum Confraternitas ob adminiſtrationem rei familiaris eſt cogenda, ſeruentur ea, quæ cap. de Capitulo Cathedralis ſunt præſcripta: ſcilicet quòd res ſecretis, non communicatis ad inuicem ſuffragijs tractetur: quòd bis congregentur confratres: primùm proponantur, quę ſunt decernenda, ſecundò propoſita decernantur. Congregatio cogenda.

12 Nec cenſus inſtituantur; nec pecunia, aut aliud ex bonis locetur ſine noſtra facultate. Locatio bo[illegible]rum.

13 Cum agitur de re ſpectante ad aliquam particularem perſonam, omnes eius conſanguinei in primo, & ſecundo gradu ab ea Congregatione abſint. Conſanguin[illegible] Confratrum

14 Nihil decernatur niſi in plena Congregatione, pro qua numerum certum præſcribat vnaquæque Confraternitas, deque eo nos faciat certiores. Certus num[illegible] rus Congre[illegible]tionis.

15 Quotannis in omnibus Confraternitatibus noui fiant Officiales, in quos nemo poſſit aſſumi, niſi ſaltem per triennium ab ijs vacauerit. Renouatio O[illegible]ficialium.

CAPVT QVINTVM

De Seminario Puerorum.

1 OPTIME norunt Patres Sacri Concilij Trid. quantum intersit Reipublicæ Christianæ bona puerorum educatio tum in pietate, tum in studio litterarum. Propterea formam Seminarij Clericorum optimis legibus stabiliuit, eamque Episcopis summopere commendauit. Conc. Trid. conc. 23. c. 18.

...andæ leges

2 Mandamus itaque præscripta à Sancta Synodo statuta, ac leges accuratè seruari; sicut, & eam particularem viuendi formam, quam fel. record. Card. Centinus haberi voluit, quamq; nos infra subijciemus ad litteras, moresque spectantem.

...efecti partes

3 Præfecti Seminarij inuigilent, vt, quæ sunt statuta, seruentur: vt in suis quisque classibus permaneat, atque proficiat: vt omnes singulis diebus Missæ Sacrificio intersint, & singulis mensibus Sacra Exhomolegesi purgent conscientias: vt pij, modesti sint, ac studiosi virtutis: vt statutis temporibus in Ecclesiam ad Sacra officia peragenda conueniant.

4 Præsides Seminarij, qui illius curam habeant, nominamus

Adm. R. R. D. D.

...ræsides Seminarij.

Iosephum Compagnonum Archidiaconum, &
Bartholomæum Palmuccium Canonicum.

CAPVT SEXTVM

De Iure patronatus.

1 MEMINERINT omnes, Iuspatronatus institutum esse ad augendum solum diuinum cultum, pietatemque fouendam: Propterea quicunque eo potiuntur, id in primis præ oculis habeant, necesse est.

2 Ecclesiæ, seu Altaris, cuius quis est patronus, nullo modo administrationem sibi arroget, vel superstite, vel vita functo Rectore, aut Capellano. Administrat[io] non sibi arr[o]ganda.

3 Cum vacatio contigerit non præsentetur indignus, non illegitimus; alioquin præsentatio sit nulla. Præsentatus nostro se subdat examini, & probationi. Præsentatio.

4 Iuspatronatus sola reparatione non acquiritur: amittitur autem, si in alios, præterquàm in Ecclesias, aut loca religiosa quocunque titulo transferatur. Amissio iuris [ex] translatione

5 Omnes Iuspatronatus habentes deferant & iuris sui, & bonorum notam ad nostrum Cancellarium. Permutationes, aut alij contractus circa bona, in quibus illud fundatum est, sine nostra, aut Vicarij nostri Generalis licentia ne fiant; eosque sub pœnis arbitrio nostro, cum obligationibus, & vadimonijs in nostra Cancellaria seruari mandamus. Nota bonoru[m] Permutationes.

CAPVT SEPTIMVM

De Hoſpitalibus, & alijs Locis pijs.

1 COMMENDANDA plurimum eſt in Eccleſia eorum fidelium pietas, qui pauperum peregrinorum ægrotantium neceſſitatibus conſulentes, Hoſpitalia in eorum ſuſtentationem erexerunt: & ne in tanto opere mens eorum defraudetur, omni ſtudio, ac diligentia à Præfectis Hoſpitalium cuſtodiri oportet, atque adminiſtrari, quæ eorum curæ, fideique ſunt demandata.

Diligentia, ac cura.

2 Qui in adminiſtrandis Hoſpitalium bonis ſunt deputati, id munus non exerceant prius, quàm iureiurando ſe obſtrinxerint, rem integrè adminiſtraturos: ſingulis verò annis adminiſtrationis rationem reddent.

Iuramentum adminiſtratorum.

3 Ægroti recens excepti poſt biduum peccata ſua per confeſſionem expient, & animam cœleſti Sanctiſſimæ Euchariſtiæ pane reficiant. Si mortis periculum ineatur, extrema muniantur Vnctione, & per pios Sacerdotes auxilium præſtari curetur.

Infirmi confitantur.

4 Mulieres diuerſis habitationibus vtantur, ac viri.

Mulierum habitatio.

5 Quatuor habeantur codices; quorum primo bona, iura, & omnia pertinentia ad Hoſpitale; alteri legationes, donationes, & contractus omnes cum oneribus miſſarum, earumque ſolutionibus; Tertio redditae rationes adminiſtrationis peractæ, nec non dati, & accepti; Poſtremo decreta, & ſtatuta per confratres adſcribantur.

Quatuor libri habendi.

6 Viſi-

6 Visitatores Hospitalium per nos deputandi inuigilent, vt quæ statuta sunt circa eorundem administrationem, ac regimen, exactè seruentur: quod si secus fieri contingat, ad nos deferant, qui pœnas nostro arbitrio delinquentibus infligemus. Visitatorum munus.

7 In Hospitali Sancti Martini ne recipiantur erratici, & artem infamem exercentes; sicut nec inhonestæ mulieres: aliæ verò ostendant authenticam fidem matrimonij, seu primi gradus consanguinitatis, si cum viris accedant. Arcendæ pe sonæ infame

8 Mortuorum nomina libro in hunc vsum parato referantur, adiecto anno, ac die obitus. Liber morti rum.

9 Orphani apud Ecclesiam Sancti Ioannis Baptistæ alendi, sint filij pauperum, qui aliunde sibi victum nequeant comparare: Non infra septimum, nec supra decimum octauum recipiantur, aut detineantur. Quà mansuetudine, quà etiam asperitate, si opus fuerit, bonis instruantur moribus. Orphanorun conditiones

10 Si ingenio sint prediti, grammaticis imbuantur institutionibus; sin minus, honestis opificijs exerceantur: Omnes tamen instruantur fidei rudimentis: Ad peccatorum suorum confessionem, & Sacramentum Eucharistiæ frequenter accedant.

11 Si quis eorum quid bonorum stabilium possideat, reseruata sorte principali, fructus in illius sustentationem impendantur. Eorum bona seruanda.

CAPVT

CAPVT OCTAVVM

De Monte Pietatis.

1 IN egenorum præſidium per ſummam pietatem erectus hic Mons, quò illi veluti inundantibus calamitatum aquis confugiunt, pari ſtudio, ac fide ſeruandus incolumis; ne tam ſalutari pauperes deſtituantur aſylo; propterea optima eius ſtatuta, & leges ſtrictè ſeruentur.

na pignore cepta.

2 Bona, quæ pignore ſunt accepta, cuſtodienda diligenter, & ab omni periculo tum corruptelæ, tum latrocinij ſeruanda ſunt. Si poſt decem, & octo menſes à Dominis ea repetita non fuerint, ne Montis iura minuantur, vendantur; pretium dominis reſtituatur, detracta pecunia, quam Mons exoluerat: alioquin ſi negligentia cuſtodis quid perierit, illi, non Monti perire ſtatuimus.

mpus recep. nis.

l vltra datum cipiendum.

3 In reſtituendo pignore nihil vltra pecuniam acceptam, niſi quid modicum exigatur ad miniſtrorum ſuſtentationem, & officij onera ſubeunda: hanc autem mercedẽ edicimus ritè ſolui (donec à nobis aliter prouiſum non fuerit) ſi tria pro quolibet centeſimo in integro anno ſoluantur. Si quis verò maiorem ſummam exigat, vel etiam oblatam accipiat, fœneratoris, ſeu vſurarij pœnas dabit.

Cuſtodes iurent.

4 Cuſtodes non prius ſuo fungantur officio, quàm iureiurando promittant, ſe rem totam ſumma fide, ac diligentia adminiſtraturos, atque ſeruaturos; totiuſque adminiſtrationis dato vadimonio ſpondeant rationem reddituros.

5 Pecu-

5 Pecuniæ Montis non in alios vertantur vſus, quàm in deſtinatos: pauperes verò ſemper alijs præferantur. Pecuniarum vſus.

6 Quoniam magnum ſubitur periculũ amittendi Montis pecunias, vt experientia docet, ſi mutuò dentur, præter quam quod id longè ab earum fine diſiungitur, Cuſtodibus, atque Rectoribus Montis mandamus, atque præcipimus, ne id faciant, ſecus facientes, ſciant ſe peccare mortaliter, & in amiſſione pecuniarum obligari ad reſtitutionem earum. Non mutuò detur.

7 Nunquam pro pignore detur ſumma tranſcendens ſcuta ſex: ne facilè in aliorum præiudicium Mons exhauriatur. Sex tantum ſcuta.

8 Pro pignore non accipiantur arma, non libri; non denique quidquid temporis conſumit iniuria: & illud à Communitatibus non accipiatur; tum quia nullius peculiaris pauperis egeſtati conſulitur; tum quia difficile admodùm pignus ab ijſdem redimitur. Quid accipiendũ pro pignore.

CAPVT NONVM

De Vniuerſitate, ſeu Studio.

1 QVANTI ſint decoris, & ornamenti noſtræ huic Ciuitati publicè aperta diſciplinarum Gymnaſia, nullus oculatus non videt: In quo Ciuium generoſitas, ac ſplendor nitet in primis, qui tantam honeſtatem, ac gloriam ſummis impenſis emere ſtatuerunt. Vniuerſitatis dignitas.

2 Verùm quia nobis ampliſſimę huius Vniuerſitatis cura eſt demandata, ſummo, quo poſſumus, animi affectu hortamur Doctores, ac Magiſtros omnes, vt non ſolum Doctrina cum pietate.

ſcientia litterarum, ſed etiam vitę, ac morum integritate inſtructi ad docendum accedant: Vt his veluti duabus alis ſicut hactenus, ſic in poſterum huius Collegij fama latè diuagetur.

Fidei profeſſio. 3 Nullus ſiue publicum docendi munus, ſiue Doctoratus lauream ſuſcipiat, non prius edita iuxta formulam Sac. Conc. Trid. Fidei Profeſſione: quam edere tenentur omnes ij, qui Magiſtri cuiuſcunq; facultatis extiterint.

Ludimagiſtri partes. 4 In Vrbe, ſicut & in Diœceſi noſtra nemo ludum litterarium aperiat ſine noſtra ſcriptis accepta facultate, eaque non niſi præuio de moribus, ac litteris examine habita, Ludimagiſtri non minus in pietatis, quam litterarum ſtudio pueros ſibi commiſſos erudiant: Vnde ſingulis quibuſque menſibus curent, vt peccata per Confeſſionem expient; &, ſi apti fuerint, ad Sacram Euchariſtiam accedant; ſin minus, ad eam ſuſcipiendam inſtruant. Caueant, ne libros explicent aut contra fidem, aut contra bonos mores aliquid redolentes.

Puerorum inſtitutio.

5 Vt Vrbis, & Oppidorum inſtitutum pium, ac laudabile, quo in pauperes litteris imbuendos Ludimagiſtri publico ducuntur ære, non maximè commendare nõ poſſumus: ita hortamur omnes, quorum regimini res publicæ ſunt commendatæ, vt vſum iuuentuti bene inſtituendæ tam neceſſarium non modò non intermittant, ſed nulla habita ratione impenſarum, foueant, ac nutriant.

TITV-

TITVLVS QVARTVS

De cura, & salute Animarum

CAPVT PRIMVM

De Prædicatione Verbi Dei.

1 SPIRITVS Sancti gratia vt aliàs, tum maximè per sacras Conciones suorum fidelium mentibus se infundit. Hortamur itaque omnes, quicunque ad prædicandum Verbum Dei sunt vocati, meminerint, quanti momenti semper in Ecclesia Dei id munus extiterit: ex eo quippe bona populorum institutio pendet in primis.

2 Propterea non accedant ad conciones habendas nisi debita instructi doctrina, nisi approbati à nobis; vel si regulares sint, à suis superioribus: qui tamen in proprijs Ecclesijs sine nostra benedictione, in alienis sine beneplacito, id præstare non possunt. Concionat[ores] Approband[i]

3 Non iocosa, aut scurrilia permisceant, quibus omnis euacuatur pietas, ac deuotio in audientibus. Si aliquando profanis auctoribus sententiæ firmari possunt, multò tamen frequentius sacræ Scripturæ, & Sanctorum Qual[e]s esse debeant.

Patrum autoritate fulciantur. Non opiniones parum receptas, & à communi Doctorum sensu alienas sectentur. Subtiles, & ad mores emendandos inutiles quęstiones fugiant. Vanam memorię, & ingenij ostentationem euitent. Demum solum Christum Dominum, & hunc Crucifixum prædicent, quem omni diligentia, & cura in audientium cordibus formare conentur.

4 In rebus ad fidem, sanamque doctrinam spectantibus abstineant ea proponere, quorum rationes in contrariam partem faciliùs, quàm solutiones percipiuntur à vulgo.

[...]ditio Verbi [...]i commen[...]ur.

5 Hortamur etiam omnes vtriusque sexus fideles, vt audiendis concionibus sint frequentes, modesti, taciti, ac deuoti; ne obicem ponant cœlesti gratiæ, quæ mirum in modum per Dei Verbum in humanos animos illabitur. Idcirco tum Parochi, tum Confessores hortentur pœnitentes, vt Verbum Dei tempore pręsertim Quadragesimæ audiant frequentes.

[...]ocus mulie[...] [...]a seiunctus.

6 Inter audiendas conciones, mulieres, & viri sint in loco seiuncto; & ne inuicem pateat prospectus, seu tabulatis, seu linteis caueatur.

[...]scópo con[...]nante.

7 Si quando Episcopus concionetur, per id tempus nullus alius in Vrbe publicè verba faciat.

[...]rus non de[...]retur.

8 Dum in nostro Cathedrali Templo concio habetur, hortamur, vt adsint frequentes Clerici, Beneficiati, & Canonici omnes: Indecens enim esset, si dum exteri ad Cathedralem Ecclesiam audiendi Verbi Dei desiderio conueniunt, abessent illi, qui cæteris in deuotione, ac pietate esse debent exemplo.

[...] Virginis [...]maculatæ [...]nceptione.

9 In publicis concionibus licet asseri possit, probariq; Beatissima Virgo Immaculata in primo suę Sanctissimę Conceptionis instanti; contraria tamen sententia, sicut

in concionibus, *ita & in alijs actibus publicis iuxta* Constitutionem Gregorij XV. asseri nequit: verùm ea damnari aut erroris, aut hæresis non potest sub pœnis ibi contentis.

10 Tempore Quadragesimæ mane dum Conciones habentur, occludantur apothecæ, atque officinæ sub pœna vnius floreni. Apothecæ [o]cludendæ.

CAPVT SECVNDVM

De Doctrina Christiana.

1 MAXIMI semper, & meritò ab Ecclesia Dei habita fuit puerorum cura, & quæ sine culpa graui aut præteriri, aut negligi non potest.

2 Propterea strictè mandamus omnibus Parochis, & animarum Rectoribus, vt singulis diebus Dominicis speciali campanæ signo pueros, ac puellas parochiales conuocent, eosque doctrinam christianam doceant; Vnde descripta habeant eorum nomina, diligenterque perquirant, ne aliquis ineruditus prætermittatur. Qui verò id per se præstare non poterit, hoc munus committat alteri, à nobis approbando. Pueri edocen[di] in rebus fide[i].

3 Cum pueri prope decimum annum attigerint, explorent, an ad Sacram Eucharistiam sint idonei: audiuimus enim non sine dolore, inuentos aliquando pueros quartumdecimum annum attingentes, & nunquã adhuc Cœlesti pane refectos; profectò non sine magna incuria eorum, ad quos talium spectabat instructio. Informandi a[d] Eucharist. vsum.

4 Non solùm Parochi, sed etiam Ludi Magistri in Doctrina Christiana pueros instruant, eamque semel in heb- Ludi Magistri partes.

domada memoriæ mandari, ac pronunciari curent à pueris, iuxta formam infra subdendam.

Præfectus Doctrinæ.

5 Doctrinæ Christianę Præfectum edicimus Admod. R. D. Claudium Claudianum Canonicum Cathedralis Ecclesię.

CAPVT TERTIVM

De Indulgentijs.

Indulgentia quid sit.

1 CVM opera nostra bona aut parui, aut nullius sint valoris in se spectata, ea corroborare oportet pretioso sanguine, & meritis Christi Domini, qui est vsus Indulgentiarum. Ea propter hortamur omnes dilectissimos in Christo filios, vt frequentes sint, & deuoti in earum acquisitione: vt tantus præ manibus non pereat sine fructu thesaurus.

Non publicetur sine facultate.

2 Nullus siue sęcularis, siue regularis, etiam in propria Ecclesia quamlibet aut publicet, aut publicare faciat Indulgentiam sine nostra approbatione.

Tabella Indulgentiarum.

3 Omnes Parochi, & Rectores Ecclesiarum tabellam habeant, in qua Catalogus Indulgentiarum illius Ecclesiæ sit, eamque spectabili loco ponant.

Indulgentia coarctata

4 Cum Indulgentia aliqua coarctata est ad Confratres tantùm, id exponatur in Tabella Indulgentiæ; ne alij errent putantes, eam omnibus esse communem.

CAPVT

CAPVT QVARTVM

De Sacramentis, & Sacramentalibus.

1 VIA, per quam Diuina gratia Christi sanguine comparata fidelium mentibus affluenter illabitur, Sanctissima sunt Ecclesiæ Sacramenta, fontes eorum bonorum, quæ à Deo speramus, & sumimus. Siquidem per illa, vt Sacrosancta Synodus Tridentina testatur, omnis vera Iustitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel amissa recuperatur. Summa itaque diligentia sunt, ac pari deuotione tum conferenda, tum suscipienda. *Sacramentorum vtilitas.* *Conc. Trid. sess. 7. in Proœm.*

2 In Sacramentorum administratione seruentur omnino ceremoniæ in Rituali Romano præscriptæ, nec latum vnguem ab eis discedendo. Propterea omnes Parochi, & ad quos spectat ministratio Sacramentorum eumdem librum Ritualis editum iussu felic. record. Pauli Quinti habeant apud se. *Seruandus ritus.*

3 Qui Sacramenta, & per ea gratiam alijs conferunt, in gratia Dei sint ipsi oportet: vnde si conscij sint alicuius culpæ grauis, per confessionem; vel si id fieri non poterit, per actum contritionis eam curent abolere. *Minister sit in gratia.*

4 Parochi sæpius moneant populum de vi, ac virtute Sacramentorum, de modo ea suscipiendi, de reuerentia ijsdem exhibenda: & quòd suscipiens omni grauis peccati labe purus accedere teneatur. *Populus docendus a Parocho.*

5 Cum ad eorum administrationem siue in Ecclesiam, siue extra vocati fuerint, diligentes sint; præsertim cum ad infirmos ea erunt deferenda. *Parochi diligentes sint.*

6 Res

Munditi es vasorum.

6 Res ad Sacramenta ſpectantia debito honore, ac munditia cuſtodiantur, vt vaſa, mappæ, & huiuſmodi.

Sacramentalia.

7 Non solùm Sacramenta, ſed & Sacramentalia, licet diuerſo modo, conferunt gratiam: quare neceſſe erit, debita animi deuotione, ac reuerentia ea tractare, atque recipere.

Aqua Benedicta.

8 Aqua benedicta ſeruetur tum in Eccleſia, tum etiam in domibus priuatis: multum enim valet ad Dæmonum inſidias abigendas; eaque ſæpius, ne putreſcat, innouetur; Ea aſpergatur populus in Miſſa conuentuali; luſtrentur etiam domus priuatæ à Parochis per hebdomadam ſanctam.

Candelæ.
Cineres.
Palmæ.

9 Benedicantur candelæ in die feſto Purificationis B. M. V. In die Cinerum Sacri etiam cineres, ijquè fidelium capitibus imponantur; nec non in die Palmarum Oliuæ, quæ dum populo impertiuntur, doceatur à Presbyteris, quę ſint eæ ceremonię, ac myſteria, quibus à Sancta Matre Eccleſia fidelium animi deuotione, ac pietate imbuuntur in Deum. Ab his verò ceremonijs abſtineant earum Eccleſiarum cuſtodes, qui animarum curam non habent.

CAPVT QVINTVM
De Sacramento Baptiſmi.

Diligentia in conferendo.

1 BAPTISMI Sacramentum, quo Cœlo renaſcimur, & quod aliorum Sacramentorum eſt ianua, neceſſarium in primis eſt ad ſalutem: Maximopere igitur inuigilandum eſt Parochis, ne quis paruulus eorum negligentia ſine Baptiſmo decedat, ſtrictam alioquin eius animę rationem Deo reddituris.

2 Circa

2 Circa administrationem huius Sacramenti, Parochi diligenter videant, quid illis Romanum Rituale pręscribat; vbi de materia, de forma, de Ministro huius Sacramenti, de baptizandis paruulis, de patrinis, de tempore, & loco administrandi Baptismi, de sacris Oleis, ac reliquis ad illum requisitis, accuratè, & exactè tractatur; ex ijsque nihil omnino pretereant. Seruandus ritus Ecclesiæ.

3 Cum puer defertur baptizandus, interrogentur Patrini (qui nec Regulares, nec impubes sint) num rite fuerit iam baptizatus: si id factum Parochus reperiat, exorcismos, & reliquas sacras preces recitet, vnctionesque perficiat. Si rationabiliter dubitetur, num Baptismi substantialia sint peracta, iterum sub conditione baptizet. Curet autem, vt puero nomen imponatur, quod in Sanctorum Catalogo sit adscriptum. Puer delatus ad Ecclesiam.

4 Sciant compatres, & commatres contrahi ab ipsis affinitatem spiritualem, quę sufficit ad dandam speciem diuersam copulę, si adesset, eamque necessariò in Confessione aperiendam. Affinitas Spiritualis.

5 Admoneantur propterea de hac affinitate à Parocho, sicut etiam ne arma in eo munere exercendo deferant; ne cum labe peccati grauis accedant, quin prius vel per confessionem, vel per contritionis actum illam expient: infames, & publicè peccatores repellantur ab eo munere. Patrini sine armis, & sine peccato.

6 Qui hoc Sacramentum administrat, in eo peragendo candelam accensam infanti deferat in signum fidei, quę in illius anima incipit effulgere. Candela accensa.

7 Nulla mulier ordinario Obstetricis munere fungatur, nisi prius per nostrum Vicarium approbata, & examinata, num formam Baptismi, & alia, quę ad essentiam illius pertinent, bene nouerit. Obstetrices.

8 Dili-

Nomina Baptizatorum.

8 Diligenter asseruent Parochi librum, in quo descripta sint nomina eorum, qui in suis Ecclesijs baptizati sunt, adiecto die, atque anno Baptismi.

Puerperæ Ecclesiæ præsententur.

9 Mulieres puerperæ meminerint sanctam, & antiquam seruare consuetudinem, vt cum primùm à partu illis est liberum, adeant templum Dei, cui gratiæ referantur acceptæ.

CAPVT SEXTVM

De Sacramento Confirmationis.

Vis Sacramenti.

1 HOC Sacramentum valet ad roborandos Christi fideles in fide, quam in Baptismo suscepere; idque sæpius Parochi suos parochiales confirmandos doceant.

Pueri Confirmandi.

2 Cum primùm tempus ad confirmationem per nos indictum fuerit, inquirant ijdem Parochi, qui in suis parochijs sint pueri prope septennij non confirmati (ante quod tempus neminem confirmandum proponant) eosque instruant de ijs, quæ ad Sacramentum suscipiendum pertinent; & tempore debito, ad nos deferri curent cum fide præuij examinis, & approbationis.

Patrini huius Sacramenti.

3 Patrini eamdem cognationem contrahũt in hoc Sacramento, ac in Baptismo; easdemque conditiones habeant necesse est. Idem non pluribus, quàm duobus eadem die Patrinus assistat: & ab hoc abstineat,q ui confirmatus non est; vel qui eiusdem pueri patrinus fuerit in Baptismo.

Nominis mutatio.

4 Si pueri confirmandi insigniti sint in Baptismate nomine,

mine, quod in Sanctorum Catalogo non legatur, in hoc Sacramento per nos nouum accipient, quod alicuius Sancti sit proprium.

5 Adulti confirmandi sciant teneri se ab omni grauis culpæ labe purgare. Sine peccato.

6 Nullus ex nostra Diœcesi accipiat extra illam hoc Sacramentum per manus alterius Ordinarij sine nostra facultate. Non extra Diœcesim.

7 Parochi habeant librum, in quo eorum nomina referantur, qui sunt confirmati. Libello ascribenda nomina

CAPVT SEPTIMVM

De Sacramento Pœnitentiæ.

1 QVANTVM vtilitatis, ac commodi fidelibus accedit ex Sacro Pœnitentiæ Sacramento rite administrato, sanctèque peracto; tantum ijsdem prouenit detrimenti nisi debita doctrina, atque prudentia ab Ecclesiæ ministris erogetur: in quo illud præcipuè Sacerdotes Dei præ oculis habere necesse est, ne hinc rigor, & austeritas retrahat ab hoc Sacramento fideles; inde nimia indulgentia, atque non opportuna miseratio ansam præbeat sordescendi amplius ei, qui in sordibus est. Prudentia, & Scientia Confessarij.

2 Nullus seu Sæcularium, seu Regularium Sacerdotum confessiones nostrorum subditorum audire præsumat, nisi prius per nos fuerit approbatus. Approbatio Episcopi.

3 In sede confessionali, quę in loco aperto, & publico esse debet, & cum tabulis, vel laminis ferreis, aut aeneis perforatis inter confessorem, & pœnitentem, ex Sedes confessionalis.

vna parte sit Bulla, quę legi solet in Cœna Domini, ex alia catalogus Casuum, quorum absolutionem nobis volumus reseruatam.

ulierum
nfessiones.

4 Mulierum confessiones nec antę ortum, nec post occasum Solis excipiantur: & non nisi ad crates confessionarij.

5 In Ecclesijs, in quibus non seruatur Sanctissima Eucharistia, nulla sit sedes confessionalis.

6 Statuto die, & hora confessores omnes nobis subiecti conueniant in condictum locum ad habendam Casuũ conscientię conferentiam, quam per viros eruditos à nobis deputandos fieri mandabimus.

Conferentia casuum conscientiæ.

7 Pueri, ac rudes ante absolutionem examinentur à Confessoribus, an sciant primæ nostræ fidei mysteria, Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, & præcepta Decalogi: & si quidem ea ignorare compererint, curent vel per se, vel per alios quamprimùm eos edoceri.

Rudes docendi.

8 In Cathedrali Ecclesia, & in Matrice per Diœcesim publicè sit exposita tabella referens notam confessariorum, qui per nos ibidem approbati sunt.

Tabella Confessariorũ.

9 Omnes Confessarij nobis subiecti non nisi cum superpelliceo, & stola confessionibus audiendis assistant.

uperpelliceũ, Stola.

10 In domibus priuatis extra casum infirmitatis, Sacramentum pœnitentiæ non administretur.

Priuatæ confessiones.

11 Confessarij vt primùm ad infirmos inuisendos, ac solandos vocati fuerint, ne morentur eò se transferre, & inuigilent, ne ab ijs vitæ periculum subeatur, sine tam necessario Sacramento, ad quod omni cura, ac dexteritate eos adornare, ac disponere conabuntur.

nfirmorum onfessiones.

12 Medici meminerint grauis à se præstiti iuramenti non visitandi infirmum vltra tres dies, nisi expiatum Sa-

Medici infirmos admoneant de confessione.

cra Exhomologeſi. In quo non parum nobis dolendum eſt de impia commiſeratione plurium conſanguineorum, qui ne infirmum timore mortis exturbent, certa ſpe ſalutis illius mentem ita firmare nituntur, vt ſibi perſuadeat non moriturum; ac propterea animum auertat ab ijs Sacramentis, quæ migraturis ex hac vita conferuntur.

13 Si alius quàm proprius Parochus infirmo abſolutionem impenderit, id Parocho vel per ſe, vel per Syngrapham in infirmi domo relictam, notum faciat. Parochus monendus.

14 Ad ſeruandum huius Sacramenti inuiolabile ſigillum, in primis confeſſarij in concurſu pœnitentium eos, qui non confitentur, tam longè expectare iubeant, vt non poſſint audire, quæ dicuntur: deinde inter confitendum non geſtu, non nutu, non motu aliquo dent indicium eorum, quæ audiunt: denique de rebus auditis in confeſſione nullo modo ſermonem miſceant, etiam ſi eæ ad confeſſionem, & peccata non ſpectent. Sigillum hui[us] Sacramenti.

Cenſuræ, & Caſus Epiſcopo Reſeruati.

1 EXcommunicatio contra alienantes bona Eccleſiæ, vel piorum locorum abſque aſſenſu Apoſtolico, & alijs ſolemnitatibus: contra aliquam, ſeu aliquem ad minus liberè Matrimonium contrahendum; ſeù Mulieres ad regularem habitum ſuſcipiendum cogentes; vel illas ne velum ſuſcipiant, aut profeſſionem emittant, impedientes inflicta. Excommunicationes.

2 Blaſphemia in Omnipotentem Deum. Contra prim[um] præceptum.

3 Sortilegia, veneficia, incantationes, & id genus alia.

4 Percuſſio in Patrem, vel Matrem. Homicidium volunta- Contra quin[tum].

luntarium, & ad illud auxilium, consilium, mandatum, & consensum dantes. Procuratio abortus postquam fœtus fuerit animatus, consilium, auxilium, mandatum, & consensum ad illum dantes. Si quis Infantes ante completum annum in eodem lecto detinuerit.

[C]ontra sextum.

5 Nefandum scelus cum Masculis, Mulieribus, & brutis. Incestus vsque ad secundum inclusiuè consanguinitatis, vel affinitatis gradum, & cum spirituali cognatione coniunctis. Raptus Mulierum. Stuprum. Concubinatus vltra quatuor menses.

6 Si quis inhonestos actus, seu inhonesta verba cum Monialibus habuerit, aut inhonesta continentes ad ipsas litteras, vel libros miserit, seu dederit.

[C]ontra septi[m]um.

7 Incendium, siue arborum in Ecclesiæ, vel piorum locorum solo existentium incisio.

8 Si quis Infantes exposuerit, cum habeat, vnde illos alat, vsque dum damnum passo satisfactum fuerit.

9 Scripturarum falsificatio, & suppressio in aliorum præiudicium, & falsa in iudicio depositio.

[C]ontra famam [pr]oximi.

10 Scriptio, vel transmissio litterarum, seu memorialium contra quoscunque falsa, vel vera iniustè continentium, nullo, vel falso nomine supposito.

[N]ullus præsu[m]at absoluere.

VOLVMVS autem hìc admonitos Confessarios omnes tum sæculares, tum Regulares, ne prætextu cuiuscumque facultatis, aut indulti audeant sine speciali nostra licentia à supradictis casibus quempiam absoluere.

[C]aute vtendū [f]acultate.

Præterea admonemus eos, quibus talis licentia per nos fuerit concessa, vt ea maturè, & sapienter vtantur; ne, qui speratur fructus reseruationis, euacuetur.

Demum

Demum nemo audeat vota commutare, nisi qui speciali gaudet priuilegio. Votorum commutatio.

CAPVT OCTAVVM

De Sacramento Extremæ Vnctionis.

1 MEMINERINT in primis Parochi seruare adamussim, quæ illis seu in seruandis, & deferendis sacris Oleis, seu in administratione huius Sacramenti à Rituali Romano praescribuntur. Ritus seruandus.

2 Parochus quacunque hora, seu interdiù, seu noctu ad hoc Sacramentum conferendum fuerit aduocatus, illico eò se conferat; & sub grauibus nostro arbitrio pœnis inuigilet, ne quis sua culpa sine illo decedat. Vnde si ipse fuerit aliqua vrgenti necessitate præpeditus, ad id muneris obeundum aliquem alium pium Sacerdotem deleget. Infirmorum cura.

3 Post sacram vnctionem (quæ solis in vitæ periculo ob morbum aliquem constitutis, & semel tantùm in eadem infirmitate impendi debet) Parochus infirmum ne deserat, sed vel per se, vel per pios Sacerdotes in eo vltimo, atque adeo periculosissimo conflictu illi curet adstari; & quà cohortando; quà pios actus Fidei, Spei, & Amoris in Deum suggerendo; quà pias recitando preces in tam graui agone eluctans anima roboretur. Quibus dan Extrema Vnctio. Infirmus in extremis nō deserendus.

4 Sacrum oleum nunquam à laycis personis deferri permittatur, neque adhibeatur in medelam, aut alium vsum. Vsus Olei Sancti.

5 Pa-

5 Parochi omnes in libello, cui nomina defunctorum adſcribuntur, notent etiam eos, qui Sacramentum Extremæ Vnctionis exceperint.

[margin: ...omina libello ſcribenda.]

CAPVT NONVM

De Sacramento Matrimonij.

[margin: ...uãdus ritus ...eſcriptus.]

1 AD euitanda, quæ ſępius accidunt ſcandala in Matrimonij contractu, ſtrictè, ac rigorosè ſeruentur, quę in ſacroſancto Concilio Tridentino, & ex illo in Rituali Romano pręſcribuntur, tam quoad ſuſtantialia, quam quoad accidentalia huius Sacramenti.

[margin: De impedimentis.]

2 Parochi doceant eos, qui contrahere volunt, de impedimentis pręcipuè dirimentibus, quę ex ſacris Doctoribus ipſi bene nouerint.

[margin: ...ina denuntio.]

3 Denunciatio trina fiat in diebus feſtis à Parocho proprio vtriuſq; contrahentis; & ſine noſtra ſpeciali facultate, quam ſolùm ob vrgentiſſimam cauſam concedemus, nulla earum pręter mittatur.

[margin: ...onſi de futu... ſimul non ...nuerſentur.]

4 Caueant Sponſi de futuro ſimul conuerſari niſi domeſticis adſtantibus. In quo non poſſumus vtriuſque ſponſi conſanguineos non reprehendere, qui dum per incuriam inuiolabile hoc ſacramentum, à quo familiarum propagationes obueniũnt, violari quodammodo permittunt, non aduertunt, vnde amoris, ac beneuolentię inter agnationes ſperabatur incrementum, inde ſępius diſſenſionum, atq; odiorum ſegetem vberrimam, Deo vindice, proſilire. Strictè itaque pręcipimus ad euitanda, quę proxima ſunt in hac re pericula, ne ſponſi de futuro ſimul ſine arbitro colloquantur.

5 Non

5 Non facilè admittantur ad contrahendum, qui recitare non nouerint Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, & pręcepta Decalogi. Rudes in rebi fidei.

6 Desponsatio fiat in Ecclesia; extra quam sine grauissima, & vrgentissima causa nulli dabitur facultas contrahendi: & si quando iustis de causis eam dandam esse contigerit, volumus à contrahentibus solui scuta tria Monasterio Pœnitentium. Valde enim dedecet homines rem sūmi momenti ab alio, quàm à sacris locis auspicari. Desponsatio Ecclesia. Diuortium.

7 Cum grauis aliqua dissensio inter coniuges coorta fuerit, caueant, ne diuortium propria autoritate faciant: sed nostrā conueniant curiam, ibiq; sententiā expectent.

8 Omnes quicunque, vel vxorati fuerint, vel liberi, deprehensi in concubinatu vltra quartum mensem perdurasse, excommunicationis Anathemate damnentur: è Cōfraternitatum libris, atque catalogis expungantur; si verò ius quodcumque patronatus habeant, permanentibus illis in eo peccato, nulla sit eorum pręsentatio occasione vacationis exhibita. Pœna in C cubinarios.

9 Parochis omnibus, animarumque rectoribus seuerè mandamus, vt in hoc summam adhibeant vigilantiam; & si quem in eo peccare deprehenderint, ad nos statim deferant, supremo alioquin iudici strictam redditurí rationem, & graues daturi pœnas suę conniuentię. Parochorum cura in hoc.

10 In publicis hospitijs, Cauponis, & Tabernis meretriculę, & suspectę mulieres non detineantur sub pœna scutorum vigintiquinque, tam à detinentibus, quàm ab ipsis mulieribus exigenda. Si eius generis mulieres peregrinæ sint, in ijsdem locis vnam non amplius noctem immorari permittantur sub eadem pœna. Hospitium mulierculari

11 Meretrices verò, quæ in Vrbe commorari permittuntur, Meretricibus locus addictu

tuntur, omnes in vnum recedant locum deputandum à nobis: ſordes enim ſi eòdem confluant, totam reliquam Ciuitatem expurgant.

CAPVT DECIMVM
De Funeribus.

neraliū cura mmendatur.

1 SVPREMVM, adeoque maximè pium, quod proximis noſtris vita functis exhibemus, & quod ab alijs aliquando nos accepturi ſperamus officium, ſumma decet cura, & charitate præſtare; quapropter omnis auaritiæ, atque contentionis ſuſpicio vitanda eſt.

ndndi ritus.

2 In primis adamuſſim ſeruentur in tumulandis fidelium cadaueribus, quæ Rituale Romanum titulo de Exequijs accuratè præſcribit.

3 Meminerint omnes Eccleſiarum Rectores, ac miniſtri tam ſæculares, quàm Regulares Conſtitutionis Bonifacij VIII. qua illis ſub interminatione maledictionis æternę prohibetur, ne aliquem ad vouendum, iurandum, vel fide interpoſita, ſeu aliàs promittendum inducant, vt apud eorum Eccleſias ſepulturam eligat, vel iam electam vlterius non immutet: ſi ſecus factum fuerit, electio nulla erit; ſi ſepeliatur, Eccleſia, ſiue Cœmeterium interdicto ſubiacebit, prout in eadem Conſtitutione pręſcribitur.

C. animarū periculis de ſepult. in 6.

illus inducē- s ad electio- m ſepulturæ.

ectio libera.

4 Liberum, atque integrum eſt vnicuique ſepulturam eligere. Dum quis ſine electione decedit è vita, ſi ſit peregrinus, in Eccleſia Matrice, ſi Ciuis ſepeliendus eſt in ſepulchro ſuorum maiorum; & eo deficiente, in Eccleſia Parochiali, excepta vxore, quæ ſic decedens ſepulchro viri condenda eſt.

5 Quod

5 Quod ſpectat ad prouentus, ſeu eleemoſinas ex funeribus prouenientes, mandamus ſeruari præſcriptum mox edendum. Regularium Magiſtri, & graduati duplicatas ſicut Canonici excipient. Cæterùm Clerici, & Sacerdotes omnes ita in hoc munere obeundo ſe gerant, vt pietatis, & non turpis lucri gratia illud præſtare demonſtrent. Præſcriptio Eleemoſinæ.

6 Cadauera non humentur ante vigeſimam horã elapſam ab efflatione animę: ſi qui verò repentino ſuſtollantur caſu, non niſi poſt vigeſimamquartam; ne vllum mortis dubium ſuperſit. Humatio cadauerum.

7 Iuxta conſtitutiones antiquas Canonum, & vſum in vniuerſali Eccleſia receptum, pauimenta ad condenda cadauera non effodiantur; ſed profunda, & concamerata excauentur ſepulchra, quæ bene obſerata ſint, ne halitus inde ſpirans poſſit accedentium nares offendere. In ijs, quæ æquata debent eſſe ſolo Eccleſię, non cruces inſculpantur, non imagines Sanctorum; ne prętereuntium pedibus indecorè conculcentur. Conſtructio ſepulturæ.

8 Nullus ſepeliatur prope altare, neq; ſupra parietes. In erigendis inter exequias nobilium Cenotaphijs, ſeu honorarijs tumulis ſeruetur prędcriptum Ritualis Romani, quod antiqua noſtrę Ciuitatis conſuetudo ſeruauit ſemper; neque ambitionis, ac ſuperbię materia quęratur ex cinere, ac puluere: paucis enim ab hinc annis ſecus factum eſſe non ſine animi noſtri ſenſu percepimus. Cenotaphij pompa.

9 Cum primùm innotuerit, ſacerdotem aliquem in hac noſtra Ciuitate, aut eius territorio vita functũ eſſe, iuxta morem iam piè inuectum detur lugubre ſignum ternarũ campanarum pulſatione. Prętereà mandamus omnibus Sacerdotibus, vt, cum primum eis liberum fuerit, ſemel pro illo offerant Miſſę ſacrificium. Miſſa pro defuncto ſacerdote.

Adstandum exequijs.

10 Qui funus prosequuntur in Ecclesiam, inde nisi completo officio ne discedant; aliàs habeantur vt absentes: pręterea mandamus ijs, qui distributionibus faciendis pręsunt, ne eas faciant ante expletas exequias.

Recognitio cadaueris.

11 Post quàm corpus defuncti vel sepultum, vel in Ecclesiam delatum fuerit, nulli amplius liceat illud iuridicè recognoscere, nec alios similes actus circa illud exercere. Corpora verò per vim necatorum non ante in Ecclesiam inferantur, quàm per nostram, vel laycalem curiam inspecta fuerint, & de genere mortis exploratum.

Non differenda sepultura.

12 Cauendũ maximè est, ne prætextu aliquo seu quartæ funeralis, seu prętensionis aliarum rationum differatur vltra statutum tempus sepultura cadaueris; daturis alioquin grauissimas nostro arbitrio pœnas ijs quorũ culpa talis mora contigerit. Quòd si aliquod dubium oriatur, mandetur terrę corpus defuncti, deinde ad nos causa deferatur.

Dies anniuersaria pro Episcopis.

13 Semel in anno prima die non impedita post Commemorationem omnium fidelium Defunctorum fiat in nostra Ecclesia Cathedrali dies anniuersaria pro omnibus Episcopis antecessoribus nostris, qui huic Maceratensi Ecclesiæ pręfuere Pastores.

Præfectus funerum.

14 Vt hæc omnia rite peragantur, constituimus super funeribus Præfectum Adm. R. D. Can. Amicum de Amicis, cuius partes erunt inuigilare, vt quę in hac re sunt à nobis statuta, seruentur.

De Cœmeterijs.

15 Vbi sunt Cœmeteria, custodiantur ab Ecclesię rectoribus ea diligentia, vt defunctorũ ossa decenter quiescant; & quò sine claui nulli patere possit accessus: Salutifero Crucis signo, eoque spectabili muniantur. Id verò si loci non patiantur angustiæ, in aliam partem debito cum honore transferantur.

A P-

APPENDIX AD SYNODVM.

1 VBI in Synodalibus decretis, atque præceptis nulla addita est pœna transgressoribus, nostro arbitrio eam reseruatam esse declaramus.

2 Vbicunque in superioribus constitutionibus aliqua nobis definienda reseruamus, nolumus ea Vicarij nostri Generalis iura transcendere, adeo vt ab illo etiam definiri non possint: exceptis ijs, quæ ad ordinem spectant Episcopalem.

3 Decreta illa, quorum executioni tempus præfinitum non est, trium tantum mensium complectuntur inducias.

4 Demum omnia, quę in hac nostra Synodo vel per decreta, vel per paternas adhortationes Clero, populoque Maceratensi sunt enunciata, ea non nisi iuxta Sacrorum Canonum, & Conciliorum, pręcipuè verò Tridentini sensum intelligenda esse declaramus. Quapropter omnia,& singula Sanctiss. D.N, Sedis Apost. nec non Eminentissimorum D. D. Nostrorum Cardinalium super interpretatione Tridentini Concilij iudicio, ac censurę submittimus.

Die duodecima Septembris 1651.

Papirius de Siluestris Episcopus Maceratensis.

Claudius Claudianus Canonicus Maceraten. Secr.

CVM ſupradicta Decreta Synodalia alta, & intelligibili voce per Adm. Reu. D. Lucam Angelum Galeottum Canonicum Cathedralis Eccleſiæ I. V. D. lecta fuiſſent coram Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Domino D. Papirio de Silueſtris Epiſcopo Macera-ten. & vniuerſo Clero, nec non Ciuitatis Maceratenſis Senatu; Interrogati fuerunt per Adm. Reu. D. Claudium Claudianum Canonicum Cathedralis Eccleſiæ I. V. D. & Synodalem Secretarium omnes præſentes per hæc verba.

Placent ne vobis, Patres venerabiles, hæc Decreta Synodalia, eaque approbatis?

Reſponderunt; Placent, & approbamus.

Tunc Adm. Reu. D. Malateſta Gabutius Canonicus Cathedralis I. V. D. Promotor Synodalis iuſſit fieri inſtrumentum ſuper his per me infraſcriptum publicum Notarium, & Curię Epiſcopalis Cancellarium.

Acta fuerunt hæc Maceratæ in Eccleſia Cathedrali Maceraten. debitis pręmiſſis ceremonijs ſub diebus tertia, quarta, quinta, & duodecima Menſis Septembris Anno Domini Milleſimo Sexcenteſimo Quinquageſimo primo, Indictione quarta Tempore Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. INNOCENTII Diuina prouidentia Papę Decimi Anno eius Septimo; Pręſulatus verò prędicti Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Papirij Nono, Coram, & pręſentibus ibidem Perilluſt. & Reuerendiſs. D. Ludouico Signorio I. V. D. Prothonotario Apoſtolico, & Vicario, ac Auditore Generali Macerat. Illuſtriſs. D. Comite Cęſare Ferretto de Ancona, & Perilluſt. D. D. Hypolito Auriſpa, & Baptiſta Philippuccio Patritijs Maceraten-

ceratensibus, & Vniuerso Clero huius Ciuitatis Macerat.

Et quia Ego Felix Caputostus Ciuis Maceraten. publicus Apostolica auctoritate, & modo Curię Episcopalis dictæ Ciuitatis, ac eiusdem Synodi Notarius de pręmissis à dicto D. Promotore Synodi rogatus extiti.

Ideo in fidem hic subscripsi, & publicaui, ac solito meo signo signaui &c.

Loco * Signi dicti Notarij.

BREVE INSTRVTTIONE A CVRATI ET ALTRI CHE HANNO CVRA D' ANIME

Per insegnare à Fanciulli

La Dottrina Christiana.

1 *RANDE è l' obligo, che hà ſopra di ſe chiunque hà cura d'anime, tenendo in depoſito il più ricco teſoro di Chriſto Signor Noſtro, il quale ſpeſe il ſangue, e la vita ſua per ricomprarlo. Ma queſta obligatione è particolarmente inuerſo li fanciulli, che come cera molle prendono quella figura, che li dà, chi la maneggia. Però il Signore tanto minacciaua à chi era d'inciampo nella via del Cielo ad vno di queſti. E perche quello, che beue la tenera età, lo ritiene per tutto il reſtante della ſua vita, à guiſa d'vn vaſo nuouo, che mantiene lungamente le qualità del primo liquore, di cui fù imbeuuto; è di neceſſità, che li piccoli fanciulli ſubito che cominciano à ſnodare la lingua, imparino à formare parole buone, e ſante; parole che eſplichino li primi Miſteri della noſtra fede: perche ſe bene per all'hora non è capace l'animo loro à comprenderne il ſignificato; nulladimeno nel venire l'vſo della ragione, troua facilità di capire ciò, che per prima la lingua s'era aſſuefatta à più volte repetere.* *Importanza della Dottrin Chriſtiana.*

2 *Deuono*

Obligatione ·lla Dottrina ·hristiana.

2 *Deuono adunque tutti quelli, che hanno cura d' anime sotto graue obligatione ò per se stessi, ò per mezzo di persone idonee insegnare la Dottrina Christiana à fanciulli, e fanciulle, che stanno sotto la loro cura.*

·tempo di farla

3 *Il tempo più opportuno di far ciò, sarà il giorno della Domenica fatto per attendere à negotij dell'anima: Nelle Chiese de' luoghi murati il doppo pranso, quando il popolo si raduna per vdire li santi Vespri: ma nelle Chiese rurali di campagna, la mattina mentre la gente viene alla Messa: e sopra ciò s'inuigilerà molto da persone deputate da Monsig. Illustrissimo Vescouo, che farà risentimento, se vi si manca.*

facci la nota fanciulli.

4 *Notinsi primieramente dal Curato i nomi di tutti li fanciulli, e fanciulle, che non passano quattordici anni in circa. Dipoi s'auuisino li parenti del graue obligo, che hanno di far sì, che li figli imparino la Dottrina Christiana, & in ciò li si incarichi la coscienza.*

segno con la ·mpana.

5 *Il giorno della Domenica, vn' hora prima di cominciare la Dottrina, si dia vn segno particolare con la campana; e radunati li fanciulli, e fanciulle in Chiesa, si principiarà, stando tutti inginocchiati, con la recitatione del Pater, Aue, Credo, e tal' hora de' dieci Comandamenti con voce alta, e distinta intonando alcuni pochi, e repetendo tutti gli altri l'istesse parole; perche così molto s'imprimono nelle menti de' figliuoli. Il che fatto, si faranno sedere tutti con silentio, e modestia, stando separate le fanciulle dà fanciulli.*

incominciamento della Dottrina.

6 *Questo sarà il modo d'incominciare ad insegnare la Dottrina Christiana. In quanto alla materia di quella, deue chi ha da fare quest' essercitio, hauere il Cathechismo de' Parochi, e la Dottrina grande del Cardinal Bellarm. stampata d'ordine di Clemente VIII per questo fine, acciò possieda bene, e fondatamente quello, che ha da insegnare ad altri.*

Libri per la Dottrina Christiana.

Che s'ha da insegnare.

7 *Alli fanciulli, e fanciulle, che sono sotto li sett' anni, le s'insegni il Segno della Croce, il Pater, Aue, Credo, e poco à poco li*

dieci Comandamenti. Passati li sette anni, se gli facci imparare la Dottrina Christiana breue del medesimo Card. Bellarmino; gli si esponghino li Misteri di nostra fede, e principalmente il Mistero della Santissima Trinità, e dell'Incarnatione, e morte del nostro Signor Giesù Christo. Et auuertasi, che se bene sì alti Misteri non potranno essere capiti da' giouinetti, nulladimeno basta che formino vn rozzo concetto di quelli, e che sappiano dirli nella forma, che quì si soggiunge.

8 Il Mistero della Santissima Trinità è, che in vn solo Dio sono tre persone Padre, Figlio, e Spirito santo; tutte tre vguali in Potenza, Sapienza, e Bontà. Il Figlio procede dal Padre, lo Spirito santo dal Padre, e dal Figlio insieme; non però vna è prima, ò maggiore dell'altra: sono state ab eterno, & eternamente saranno. *Mistero della Santissima Trinità.*

9 La seconda persona, che è il Figlio, prese carne nel purissimo ventre di Maria Vergine; nacque, e visse fra noi; predicò la via del Cielo; e da peruersi fù crocifisso, e morto. Risuscitò da morte, & ascese al Cielo, doue regna alla destra del Padre: vn'altra volta verrà à giudicare li viui, e li morti, condannando all'inferno li tristi, doue eternamente saranno tormentati; e dando la gloria del Cielo a' buoni, doue senza fine goderanno. *Mistero dell' Incarnatione.*

10 Queste cose deuonsi spesso repetere a' giouanetti, spiegandogliele vna per vna con simboli, e somiglianze, sin tanto che le sappiano ridire. E così degl'altri Misteri di nostra fede, che tutti dicono ordine à que' due.

11 Deuono per vltimo li fanciulli, e fanciulle verso li dieci in vndici anni secondo la maggiore, ò minore loro capacità, essere ammaestrati per la Santa Communione; il che consiste nella buona dispositione dell'anima, e del corpo. *Instruttione per cõmunicarsi la prima volta.*

12 In quanto al corpo deue insegnarglisi, che per communicarsi bisogna essere digiuno da ogni sorte di cibo per piccolo, e poco che sia, dalla mezza notte sino alla Communione: non però nuoce lo sciac- *Dispositione corporale.*

quarsi, ò lauarsi la bocca, purche non s'inghiotta: Si come ne anche se s'inghiottisse la saliua, qualche poco di sangue vscito dalle gengiue, ò qualcheparticella di cibo restato fra' denti della sera auanti: E molto meno se non si fosse dormito, e digerito il cibo della cena precedente: come ne anche se lo stomaco stesse sdegnato, purche non vi fusse pericolo di vomito.

Modo di prendere la Santissima particola.

13 In oltre deue auuertirsi chi s'hà da communicare, che non prenda con li denti la sacra particola, e non la mastichi con pericolo, che li resti in bocca qualche particella: che procuri nel prendere l'ablutione, di non inghiottirla prima del Santissimo, ma ò doppo, ò almeno insieme, quanto sia possibile: di non sputare, ò scatarrare immediatamente doppo, cioè vn mezzo quarto in circa.

Dispositione dell'anima.

14 In quanto alla dispositione dell'anima, perche questa hà due principali potenze Intelletto, e Volontà, deuonsi tutte due ammaestrare; l'Intelletto, acciò sappia quello, che s'hà da prendere; la Volontà, acciò operi conforme la dignità dell'hospite, che si vuole alloggiare.

Mistero del SS. Sacramento.

15 In quanto all'Intelletto; deue sapersi, che quella seconda Persona della Santissima Trinità, detta il Figlio, che s'incarnò per noi, che morì, risuscitò, ascese in Cielo, & hora regna trionfante alla destra del Padre, per l'amore, che ci portò, e per entrare nel nostro cuore, s'è messo sotto la forma di pane, sì grande in vna piccola particola, come in vna grand'hostia, anzi come appunto è egli in Cielo: nè per diuidersi, ò spezzarsi l'hostia, egli si diuide, ò spezza; ma tutto è in tutta l'hostia, e tutto in qualsiuoglia particella: E quiui stà con l'anima, corpo, sangue, diuinità, e quanto hà in se stesso. Proferte l'vltime parole della Consecratione dal Sacerdote, quel pane lascia d'hauere sostanza di pane, e benche habbia colore, sapore, e figura di pane, nondimeno non è pane, ma vero, e viuo Corpo di Giesù Christo. Così nel Calice finite le parole della Consecratione, quello non è più vino, ma sangue del medesimo Signore, benche habbia tutti gl' accidenti di vino.

Et è d'auuertire, che tutto quello, che stà sotto le sacre specie del pane, stà anche sotto quelle del vino niente più, e niente meno. Solo v'è questa differenza, che sotto le specie del pane v'è il solo corpo per forza delle parole, che proferisce il Sacerdote nella Consecratione: ma per concomitanza, & accoppiamento v'è il Sangue, l'Anima, Diuinità, e tutto ciò, che hà in se Christo Signor Nostro. Pel contrario sotto le specie del vino in virtù delle parole v'è il solo sangue del Nostro Signore; ma per accompagnamento v'è il Corpo, l'Anima, e Diuinità del medesimo. Con vn' esempio si farà ciò chiaro a' fanciulli. Diamo caso, che io tiri Pietro per il braccio dritto, viene anche il braccio sinistro, il corpo, il petto, e tutto, che hà Pietro in se. Ma però diremo, che per forza di quel tiro viene solo il braccio dritto, e per accompagnamento vengono ancora l'altre parti. Pel contrario se io tiro Pietro per il braccio sinistro, benche venghi il braccio dritto, capo, petto, e tutto Pietro, diremo, che in vigore della forza fattali da me viene formalmente il solo braccio sinistro, e per concomitanza tutto il resto; perche vna parte non è disunita dall'altra; e doue è vnione, fa che non vadi vna parte senza l'altra. Hor così appunto nella presente materia: Perche il Corpo, Sangue, Anima, e Diuinità di Giesù Christo sono tutte vnite insieme nel medesimo Signore doue và vno, è necessario vada l'altro ancora: Onde se bene nel consecrare l'Ostia santa si dice, *Questo è il mio corpo*; e per forza di queste parole non è chiamato che il corpo; e nella Consecratione del Calice, *Questo è il mio sangue*, il solo sangue, nulladimeno perche l'altre parti sono vnite con queste, doue và l'vna và l'altra ancora.

Tanto nel C[alice], quanto [nell'] Ostia.

Che differen[za] vi sia.

S'esplica ciò [con] vna somigli[anza].

17 Questo Signore tanto dura à stare sotto quelle sacrate specie, quanto esse durano intiere, & incorrotte. Onde non parte, benche vna persona lo prenda indegnamente in peccato mortale; ò altri se ne seruano in cose superstitiose con abomineuole empietà. Di doue si raccoglie l'immenso amore, che ci hà portato questo Dio, il quale benche nell'institutione di questo diuino Sacramento pre-

Quanto stia Giesù Christo sotto le specie sacre.

Amore del Sig[nore] verso di noi.

 uedesse

uedesse tante offese, & oltraggi, che li si doueano fare, nulla dimeno prepose il ben nostro all'honore, e riputatione sua.

18 *In quanto alla Volontà, conosciuto vn Signore sì mirabile, sì potente, sì amoroso, bisogna infiammarla nell'amor suo.*

[...]za peccato [...]tale.

Deue primieramente guardarsi la persona, che si communica, da ogni peccato mortale; e se per nostra miseria vi fosse, deue toglierſi per mezzo della Confessione Sacramentale, che questo vuol dire l'Apostolo San Paolo Probet seipsum homo. *Prima di prendere questo cibo, è di necessità essaminare la sua coscienza bene, & attentamente; perche se si prendesse in peccato mortale, si commetterebbe vn sacrilegio grauissimo: poiche quale affronto sarebbe riceuere vn gran Prencipe in casa, & assegnarli per suo alloggio vna fetida, e puzzolente stalla? si parla d'vn peccato mortale conosciuto, e non voluto dire al Confessore; non dello scordato, ò non saputo dire. Vero è, che se la persona nel circolo della Communione si ricordasse di qualche peccato anche graue, nè potesse senza scandalo d'altri tornare al Confessore, può communicarsi con dolersi di quel peccato, e proporre di confessarsene quanto prima commodamente potrà.*

[...]nza peccato [...]eniale.

19 *De' peccati veniali non v'è questa necessità d'esserne mondo, e puro. Ma tolgono bene quelle gratie, che molto particolari suol fare Giesù Christo nella Communione à chi vi si accosta netto anche da questi. Come se vn Rè fosse alloggiato non già in vna stalla, ma in vna camera buona, però con qualche immondezza patente nel pauimento.*

Diuotioni da [...]si per la Com[...]nione.

20 *Per fine perche non basta nel riceuimento d'vn grand'hospite mondare la stanza, se non si orna ancora di buoni paramenti; è molto conueneuole, che chi vuole riceuere li fauori di questo Signore, non solo netti l'anima sua da ogni lordura di peccati mortali, e veniali per mezzo della Confessione; ma di più procuri d'ornarla con varie diuotioni, con atti di fede, speranza, e carità. Onde sarà cosa molto conueniente, che la sera auanti alla Communione*

la per-

la persona facci qualche diuotione, con recitare la Corona, leggere qualche libro spirituale; come anche la mattina prima d'accostarsi alla sacra mensa conforme l'indrizzo del proprio Confessore, e di molti Padri Spirituali, che sopra ciò hanno scritto. Così ancora Communicato che s'è, si stia in deuotione, e raccoglimento, ringratiando questo grande Dio, che s'è degnato entrare nel nostro piccolo, e pouero tugurio: Esponendoli li particolari bisogni dell'anima nostra, domandandoli vittoria delle nostre passioni, e di qualcheduna, che particolarmente ci molesta; che ci mostri la vera via della nostra salute, e cose simili: che vn'anima desiderosa di saluarsi sà ben trouare che chiedere all'autore della salute. Dopo la Communione.

21 Deue bene conoscersi differenza fra'l giorno della Communione da gl'altri, nella modestia, e ritiramento; nel lasciare alcune ricreationi, e giuochi per altro leciti, ma disdiceuoli in quella giornata.

22 Perche quest'essercitio è di somma importanza nella Chiesa di Dio, deuonsi animare li fanciulli à frequentarlo, con riconoscere li più diligenti con premj di deuotione. E chi hà obligo di fare la Dottrina Christiana, e non se ne trouasse prouisto, venghi alla Cancellaria Episcopale, doue Monsig. Illustrissimo Vescouo per il desiderio di promouere quest'opera sì santa, hà dato ordine che siano proueduti. Si diano premi.

Il modo di confessarsi.

Instruttione per la Confessione.

1 QVando li fanciulli s'accostano all'vso della ragione, il che suole essere verso li sette anni, deuonsi ammaestrare nella confessione; nel modo seguente.

2 Il Battesimo laua l'anima da ogni peccato sì originale, come attuale, se v'è: ma se poi quella s'imbratta con nuoue colpe, v'è vn'altra lauanda, che si fa per mezzo della Confessione sacramentale.

Parti tre della Confessione.

I. Contritione.

3 Questo Sacramento tanto necessario hà tre parti, Contritione, Confessione, Sodisfattione. La Contritione è vn dolore d'animo, ouero detestatione del peccato commesso, con proposito di non mai più peccare. Questa parte è sì necessaria per questo Sacramento, che è impossibile che sia valido senza essa; benche ò per impotenza, ò per scordanza, ò per ignoranza si tralasciasse. *Conc. Trid. sess. 14. c.*

Contritione, & Attritione in che si distinguino.

4 Questa detestatione è di due sorti, cioè perfetta, & imperfetta, che distinguono la vera Contritione dall'Attritione. Quella è per il solo amor di Dio sommamente amato: questa per motiuo sopranaturale sì, ma non per puro amore di Dio; come V. G. per timore delle pene dell'inferno, della perdita del Paradiso &c. La Contritione da se stessa toglie il peccato, se bene rinchiude il proposito di confessarsene. L'Attritione dispone per la remissione del peccato, la quale si ottiene col Sacramento.

II. Confessione.

5 La seconda parte è la Confessione, che consiste in dire à Confessore legitimo, & approuato tutti li peccati mortali, de' quali la persona doppo vn sufficiente essame hà memoria. In caso però che ciò non si potesse ò per infirmità, ò per altro caso, basta dare segno di volersi confessare; e questo ne anche è di necessità farlo alla presenza del Confessore, bastando che altri li notifichi vna tale volòtà.

III. Sodisfattione.

6 L'vltima parte è la Sodisfattione, che consiste in adempire la penitenza imposta dal Confessore. Questa parte non è sì essentiale come l'altre: poiche la gratia si conferisce prima di quella. E bene parte integrale, non dicendosi intiero il Sacramento senza essa.

REGOLE
PER IL SEMINARIO
DI MACERATA.

I è detto al Cap. del Seminario de' giouani, che molto hà premuto à Padri del Sacro Concilio di Trento la buona institutione de' giouani ne' Seminarij, e però molto l hanno raccomandata à Vescoui. Acciò la buona mente del Concilio s'adempia, quì si metteranno più in particolare le leggi, ò regole da osseruarsi, sì in ammettere detti giouani, come per la vita, e costumi loro.

Riguardo nell ammettere.

1 *S' habbia da deputati molto riguardo in accettare li giouani per il Seminario, dependendo da questo la buona, ò cattiua disciplina di quello. Primieramente non siano minori di dodici anni, ne maggiori di sedici. Siano di buona, e docile indole, con speranza che profittino nella pietà, e studij: di parenti poueri sì, ma honorati: nati di legitimo matrimonio, nè per deformità di corpo, ò altro difetto inhabili à riceuere à suo tempo gl'ordini sacri, per li quali deuono disporsi. Nè s'ammettino senza essame da farsi da Deputati, ò come parerà à Monsig. Illustriss. Vescouo.*

Conditioni ch deuono hauer.

Sicurtà di p seguire nell'o ne chiericale.

2 *Auuertasi però, che si facci dare la sicurtà à giouani da ammettersi, che siano per proseguire auanti negli ordini Sacri, altri-* mente

mente saranno tenuti à rifare le spese, con le quali sono stati mantenuti à giuditio delli Deputati; se altrimente non paresse à Monsignor Illustriss. Vescouo per qualche vrgente ragione.

Giouani che pagano.

3 Possono essere anche fra chierici ammessi li figli de' Cittadini facoltosi, purche paghino per gli alimenti; e questi giouani vesteranno veste longa, e pauonazza; e staranno soggetti à tutte le regole del Seminario come gli altri.

Offitio del Rettore.

4 In Seminario vi sarà il Rettore, & il Prefetto: e questo con subordinatione à quello. Il Rettore haurà la somma, & immediata sopraintendenza de' giouani, spettando à lui la cura di tutta la disciplina, & osseruanza del Seminario; Onde dourà castigare ciascuno, quando mancasse in cosa alcuna, conforme alla qualità del mancamento: Et in cose di qualche momento se l'intenderà co' Deputati, ò Presidenti del Seminario, ricorrendo anche spesso à Monsig. Vicario, e Monsig. Illustrissimo Vescouo, de' cui sensi douerà bene imbeuersi, per indrizzare li giouani conforme à quelli.

Offitio del Prefetto.

5 Il Prefetto deue accompagnare li giouani, quando escono tutti insieme di casa, non permettendo che alcuno s'apparti dagli altri: Deue anche esso riprendere, se alcuno ò immodestamente andasse, ò facesse, ò dicesse cose disdiceuoli à Chierici. Se l'intenderà col Rettore con dipendenza da quello, acciò vnitamente possino aiutare la disciplina del loco. Procurerà, che tutti vadino alle loro classi, che non trattino con altri senza necessità. Sarà vigilante per il tempo, che deuono li Chierici assistere agl' offitij della Cathedrale. Insomma inuigilerà, che tutte le leggi, che si prescriuono per la vita, e costumi de' giouani, siano da essi esattamente osseruate.

Offitio del Repetitore.

6 Se non vi fosse Repetitore distinto dal Prefetto, deue à tutti li giouani conforme alle classi della scuola, alle quali sono addetti, fare la repetitione delle lettioni spiegate, delle compositioni da mostrarsi à Maestri, e d'altri essercitij scolastici: E se qualche giouane fosse notabilmente negligente, ò di molto rozzo ingegno, n'auuisi il

Retto-

Rettore, e questo Monsig. Illustrissimo. Se l'intenda ancora con li Maestri della Scola.

7 La vita de' giouani deue consistere negli esercitij di pietà, e di lettere, e però osseruaranno le seguenti regole. La mattina si leuaranno tutti al segno della Campana, assettando li loro letti; e mezz'hora doppo la leuata tutti insieme radunati nell'Oratorio per vn quarto d'hora faranno la commune Oratione, assegnandosi perciò l'Ebdomadario; Poi si ritireranno allo studio, attendendo ciascuno à gl'esercitij scolastici impostili dal Maestro. Modo di viuer nel Seminario. Oratione della mattina.

8 Venuto il tempo d'andare à scuola tutti decentemente vestiti vsciranno di casa à due à due con modestia, e silentio. (il che faranno ogni volta che andaranno fuori, e passeranno per luoghi habitati, ò frequentati) Le scuole saranno quelle di S. Giouanni de' PP. della Compagnia di Giesù. Giunti al Collegio, prima entraranno in Chiesa à riuerire il Santissimo Sacramento, sempre accompagnati dal Prefetto; e poi se n'andarà ciascuno alla sua scuola, nella quale deuono essere à tutti gl' altri giouani d' esempio nella modestia, & applicatione a' studij. Andata alle scuole.

9 Finita la scuola sentiranno Messa nella medesima Chiesa di San Giouanni con molta diuotione, e silentio nel luogo assegnatoli dal Maestro. E questo finito, torneranno tutti insieme col Prefetto al Seminario. Vdire Messa.

10 Giunti à casa si darà il segno solito per la mensa, nella quale si leggerà dall'Ebdomadario qualche lettione buona, conforme l'indrizzo del Rettore stando tutti in silentio, e modestia. Il Rettore, & in assenza sua il Prefetto verso il fine della mensa, darà il basta à chi legge. E si come nel cominciare la mensa si deue dare la benedittione dal Rettore, ò altri in sua vece, così nel terminarla si renderanno le gratie conforme prescriue il Breuiario Romano. Terminata la Tauola, e benedittione faranno fra di loro vn poco di ricreatione per vn' hora in circa, quale finita si darà il segno con la campana, e tutti staranno in silentio, ritirandosi allo studio. La Mensa.

Il doppo pranzo.

11 In tempo d' inuerno si prepareranno per andare alle scuole, riuedendo, & imparando le lettioni. In tempo d'estate, nel quale vi sono alcune hore, potranno, se vogliono, riposare per vna mezz' hora; e poi attenderanno per vn' hora intiera alli studij con fare le compositioni, che hanno hauuto in scuola. Terminata quest' hora, si darà il segno con la campana: il Repetitore, ò Prefetto, mancando quello, si trouerà con essi nel luogo publico dello studio, & anderà riuedendo sì le compositioni, come le lettioni, date, e spiegate dal Maestro in scuola: & in ciò deue intendersela con li Maestri di ciascun giouane, essendo quest' esercitio molto necessario per il profitto nelle lettere. Questa repetitione deue durare per vn' hora, quale finita torneranno li giouani à studiare sino al tempo dell'andata à scuola, quale sarà, come s'è detto della mattina.

La Repetitione.

Finite le scuole della sera.

12 Tornati da scuola, se sarà inuerno, sino all' Aue Maria si tratterranno in dire l' offitio della Madonna, ò in altro esercitio, conforme l' indrizzo del Rettore. Alle 24. hore si ritireranno allo studio sino ad vn' hora di notte: quando si darà il segno per la repetitione, come s' è detto del doppo pranzo l'estate. Il tempo che resta dal fine della repetitione alla mensa, si attenderà pure allo studio. La mensa, e ricreatione si farà come s' è detto della mattina.

Oratione della sera.

13 Finita la ricreatione della sera, col segno della campana si ritireranno in silentio ad accommodare li loro letti per vn quarto in circa; poi darassi vn' altro segno per vn poco d' Oratione, ed essame di conscienza: quale finito anderanno tutti à letto.

Essercitij di pietà.

14 In quanto alla pietà, e diuotione, per cui principalmente s' alimentano li giouani de' Seminarij; vdiranno Messa ogni giorno; si confessaranno, e communicheranno ogni mese per lo meno, e tutte le feste principali dell' anno, come il Santissimo Natale, la Purificatione della Beatissima Vergine, l' Annuntiata, la Pasqua, l' Ascensione, la Pentecoste, il Corpus Domini, la Natiuità di San Gio: Battista, l' Assuntione della B. Vergine, San Giuliano

 Nostro

Nostro Protettore, la Natiuità della B. Vergine, Tutti li Santi, e nè giorni di tutti gl' Apostoli. Doueranno ogni giorno dire l' Offitio della B. Vergine, e la terza parte del Rosario, e questa insieme in quell' hora, che parerà al Rettore.

15 *Le feste assisteranno alla Chiesa Catedrale conforme l' vso. Impareranno perciò il canto douuto con le cerimonie, per il quale insegnamento il Rettore li darà tempo opportuno, quale in giorni feriati pare à proposito finite le scuole della sera.* *Assistenza alla Chiesa.*

16 *Si guarderanno da ogn' atto immodesto, & indecente: da ogni discordia, e dissensione fra di loro, da conuersare con altri fuori di Seminario.*

17 *Le Vacanze potranno andare à caminare, come anche le feste il doppo pranzo quel tempo, che li resta vacante dal seruitio della Chiesa.*

Altri ordini più particolari, & indiuiduanti, si registraranno à parte in iscritto.

IL FINE.

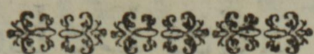

OMNIA BONA

VENERVNT CVM ILLA.

INDEX TITVLORVM, ET CAPITVM.

Titulus Primus de Cultu Dei, & Sanctorum.

Titulus Secundus De Personis Ecclesiasticis.

Titulus Tertius De Locis Pijs.

Titulus Quartus De Cura, & Salute Animarum.

INDEX

INDEX RERVM

Confra-

Instru-

Non

Sacra-

FINIS.

OMNIA BONA

VENERVNT CVM ILLA.